

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 pett à 2.— Din, do 100 vrst 30 Din, večji inzerati pett vrsta 4.— Din; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2.— Din. Popusti po dogovoru. Inzeratni davek posebej. »Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji 240.— Din. za inozemstvo 420.— Din.

Upravništvo: Knafljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Kriza režima traja dalje

Kratko zatišje v Beogradu. — Napeto pričakovanje Davidovićeve turneje po Južni Srbiji. — Kako slikajo vladni radikali sporazum z demokrati — Vukičevićeva okrožnica o volilni svobodi.

— Beograd, 23. julija. V Beogradu je zavladalo danes popolno zatišje. Večina ministrov in politikov je tekom današnjega dne odpotovala v provinco, kjer se vrše jutri številna zborovanja in konference. Radi odhoda Ljube Davidovića v južno Srbijo je do njegovega povratka odgojeno tudi nadaljno razčiščevanje razmerja med vladno in demokratično stranko. Vsekakor pa se računa s tem, da bo takoj po njegovem povratku prišlo do novih nesoglasij, zlasti še, če bo g. Davidović na svoji turneji v južni Srbiji nadaljeval svojo kampanjo proti vladi, kakor se to napoveduje iz njegove okolice.

Po seji izvršnega odbora demokratične stranke in po večerajšnji konferenci demokratičnih ministrov z ministrskim predsednikom Vukičevićem se je sicer zadrževalo, da so vsa ta nesoglasja odložena ter da je bil na konferenci dosežen popoln sporazum, vendar pa kaže vse na to, da bo pomirjenje le kratkotrajno. Dočim so demokratični ministri po konferenci zatrjevali, da so iznesli g. Vukičeviću vse pritožbe demokratične stranke in zahtevali izpolnitev prevzetih obveznosti in obljub, slikajo radikali potek konference v precej drugi luči. Radikalni ministri zatrjujejo, da so demokratični ministri g. Vukičevića samo opozorili na svoj delikatni položaj v lastni stranki,

ter ga prosili, naj jim gre v toliko naproti, da zaenkrat še lahko pomirijo Davidovićevo frakcijo. O izpolnitvi takih zahtev baje ni bilo niti govora.

Pač pa je g. Vukičević pristal na pomirjevalno gesto in izdal večeraj na vse velike župane ferman, v katerem jih poziva, naj strogo čuvajo volilno svobodo. Davidovičevci naglašajo, da je ta okrožnica notranjega ministra le dokaz, da so njihove pritožbe o volilnem teritoriju upravičene in da je dobil g. Davidović s tem najboljšo zadoščenje. V ostalem pa ne polagajo na ta razpis, ki ga smatrajo le za pesek v oči, nikake važnosti.

Davidovičevci so se po začasnem sporazumu s markinovičevci sicer nekoliko pomirili, vendar pa se v njihovih vrstah naglašajo, da čakajo samo ugodnejše prilike, da lahko odkrito nastopijo proti vladi, za katero morajo sicer nositi odgovornost, ne da bi imeli od tega za stranko kake koristi. Mnogo komentatorjev je vzbudilo v političnih krogih Davidovičovo potovanje v Skoplje. Kakor znano, je g. Davidović napovedal, da bo v Skoplju javno odgovoril g. Vukičeviću, kar dokazuje, da pomirjenje v demokratični stranki ni temati preveč resno ter da se bo obratovanje med obeh skupinami pri prvi ugodni priliki obnovilo.

Politični odmevi dunajske revolte

Sovjetski odposlanik bo radi neuspeha odpoklican. — Nadaljevanje preiskav pri komunistih. — Udeležba Berlinčanov pri nemirih.

— Riga, 23. julija. Glasom poročil iz Moskve bo dunajski sovjetski poslanik radi neuspeha zadnje komunistične akcije odpoklican. Dolge ga, da je s svojo nespretnostjo onemogočil uspeh akcije in pripravil sovjetski vladi novo blamažo.

— Berlin, 23. julija. Ugotovljeno je, da je 43 komunistov iz Berlina sodelovalo pri dunajskih nemirih. Ker je dunajska policija prišla samo komunističnega poslanca Picka, se domneva, da je ostalih uspešno, da so pobegnili. Berlinska »Rote Fahne« naglašajo, da so bili dunajski izgedi samo priprava za večje in senzacionalnejše dogodke.

— Dunaj, 23. julija. Dunajska policija je izvršila tekom zadnjih dni mnogo hišnih preiskav pri komunistih in v talmištvu komunistične stranke. Zatrjuje se, da je pri tem zaplenila mnogo obtežljivega materiala. Tajnik komunistične stranke Kopenik

je bil radi svojega govora na grobu žrtve aretiran.

— Dunaj, 23. julija. Nemški komunistični poslanec Pick je bil večeraj izročen sodišču. Razen tega ga je policija kaznovala radi prekoračenja meje brez potnih listin in ga za vedno izgnala iz Avstrije.

— Dunaj, 23. julija. Ker so socialisti v svojem glasilu zatrjevali, da je policija uporabljala pri zadnjih dunajskih nemirih »dum-dum« krogle, je izdala danes dunajska policijsko ravnanje službeni komunikacije, v katerem naglašajo, da je policija uporabljala samo municijo, ki jo je dobila od vojnega ministra že leta 1819-1919, ko je bil vojni minister socialist dr. Deutsch. Policijsko ravnanje nadalje ugotavlja, da so demonstrantje izropali več trgovin z orožjem in da so morda tam dobili tako municijo. Ne glede na to pa je policija uvedla preiskavo.

Predsedniki ljubljanskih volišč

— Beograd, 23. julija. »Službene Novine« z dne 20. t. m. objavljajo listo predsednikov volišč v Sloveniji. Za mesto Ljubljana so imenovani: volišče I. Dr. Adolf Kaiser, viš. sodni svetnik, II. vss. Miha Vehovar, III. vss. dr. Fran Mohorič, IV. ss. dr. Milko Gaber, V. ss. Anton Avsec, VI. ss. Rudolf Sajovic, VI. a) sodnik Franc Gorečan, VII. sodnik Karel Potrata, VIII. sodnik dr. J. Bizjak, IX. odvetnik dr. Josip Azman, IX. a) odvetnik dr. Oton Fellich - Frankheim, X. odvetnik dr. Fran Frlan, XI. odvetnik Vladimir Knaflič, XII. odvetnik dr. Vladimir Krejčič, XIII. odvetnik dr. Modic, XIV. odvetnik dr. Anton Švigelj, XV. dr. Fran Tominšek, XVI. dr. Alojzij Vrtačnik, XVII. dr. Avgust Pirjevec, XVIII. profesor dr. Lovro Sušnik, XIX. odvetnik dr. Janko Zirovnik.

Komercializacija državnih rudnikov

— Beograd, 23. jul. V generalni direkciji ministrstva za šume in rudnike je bil definitivno izdelan osnutek uredbe o komercializaciji državnih rudnikov. Vei državni rudniki bodo po tem načrtu tvorili trgovsko družbo javnopravnega značaja, ki bo registrirana po trgovinskem zakonu. Društvo bo vodil poseben upravni in nadzorni odbor, v katerem bodo izvoljeni finančno-komercialni strokovnjaki, referenti finančne in prometnega ministrstva ter po eden zastopnik vsake Trgovske in industrijske zbornice in Zveze denarnih zavodov. Razum tega izvoli Narodna skupščina v nadzorni odbor še 2 poslanca. Društvo bo prevzelo vse obveznosti državnih rudnikov in bo moralo oddajati državi samo svoje dobičke, dobilo pa bo vsako leto od države 60 milijonov Din kot prispevek k obratnemu kapitalu.

Obnoveitev diplomatskih odnosov s Albanijo

— Beograd, 23. julija. Kljub formalni likvidaciji jugoslovensko-albanskega spora diplomatski odnosi z Albanijo še niso vzpostavljeni. Krivda na tem leži predvsem na albanski vladi, ki še ni storila glede imenovanja svojega poslanca v Beogradu nikakih korakov. Kakor doznava vaš dopisnik v ministrstvu zunanjih zadev, namerava naša vlada odposlati v Tirano najprej odpravnika poslov, da obnovi stike z albansko vlado. Za odpravnika poslov bo po vsej priliki imenovan tajnik zunanjega ministrstva Milivoj Milčič, ki bo že tekom prihodnjega tedna odpotoval v Tirano. Čim bodo obnovljeni diplomatski odnosi, se povrnejo v Tirano tudi naši konzuli, dočim bo imenovan poslanik šele potem, ko bo tudi albanska vlada tozadevno sporočila svoje stališče.

Francoska akcija proti priključitvenemu pokretu

— Pariz, 23. julija. Pod naslovom »Ogroževanje miru« objavlja znani francoski novinar Sauerwein v »Matinu« daljši članek, v katerem se zavzema za to, naj bi se vse podpisnice locarnskega pakta sestale še tekom letošnjega poletja na konferenci in zavzele stališče k vprašanju priključitve Avstrije k Nemčiji. V članku se naglašajo, da je ravno to vprašanje glavni vzrok, radi katerega Francija vedno odlašala izpraznjen Porenja, dasi se zaveda, da zasedba tega ozemlja ni v skladu z locarnskim duhom. Pisec naglašajo, da bo rešitev tega vprašanja v veliki meri pripomogla k pomirjenju Evrope in k konsolidaciji mednarodnega političnega položaja.

Fašisti očitajo vojno hujskarjo drugim..

Fantastične vesti o namerah prostozidarjev. — Beograd kot centrala francoskega inštanta? — Neutemeljeni očitki Jugoslaviji

— Rim, 23. julija. Sklenilo se na vesti inozemskega tiska, da je nameravala Italija o priliki znanih italijanskih nemirov podvzeti v Avstriji oboženo intervencijo, naglašajo »Tevere«, da je že dalje časa opaziti, da si gotovi krogi prizadevajo, da bi izzvali vojno v Italijo. O tej nameri so razširjene najlarmantnejše vesti in podvzeti so najrazličnejši konvici, da bi se zavedlo Italijo v vojne avanture. Tako se je vršil v Beogradu mednarodni kongres prostozidarjev, s katerega so bili poslani pozdravi preganjanim prostozidarjem v Italiji. V pozdravnem pismu se je naglašalo, da ni več daleč čas, ko bodo tudi v Italiji odstranjene vse ovire za svobodno delovanje frama-zonstva. Na tem septanku je bilo tudi sklenjeno, da se prenese ves prostozidarski pokret v Beograd 23. februarja se je vr-

šila konferenca francoskih in jugoslovenskih prostozidarjev, na kateri so razpravljali o zbližanju vseh balkanskih držav in držav v Srednji Evropi. To zbližanje je potrebno prostozidarjem za borbo proti fašistovski-mu režimu.

Posebno važnost pa pripisuje italijanski tisk imenovanju jugoslovenskega konzula v Skadru. Italijanski listi poročajo, da je jugoslovenska vlada imenovala na to mesto zloglasnega Zanello (bivši župan na Reki, ki so ga Italijani pregnali). Listi naglašajo, da je Jugoslavija s tem imenovanjem dokazala, da goji do Italije slepo mržnjo in da ji ni do njenega priateljstva. (Zanello, ki pa še ni imenovan za konzula v Skadru, ni identičen z reškim Zanelmom, radi katerega se razburjajo fašisti. Op. ur.)

Prihod kralja Aleksandra v Bukarešto

Včeraj sta prispela v Bukarešto kralj Aleksander in delegacija naše vlade. — Po berlinskih vesteh je prišlo v Rumuniji do velikih izgedov. — Princ Karol je pristal na željo vlade in se očetovega pogreba ne udeleži

— Bukarešta, 23. julija. Včeraj zvečer ob 11. je dospel semkaj jugoslovenski kralj Aleksander, za danes pa se pričakuje brat pokojnega kralja princ Viljem Hohenzol-lemški. Bivši grški kralj, ki biva v Londonu, ne more pravočasno dospeti na pogreb in se pričakuje njegov prihod šele za nedeljo zvečer. Češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš, katerega prihod je bil prvotno najavljen za danes, se je opravičil, ker je službeno zadržan. Našega kralja so pričakovali na kolodvoru princ Nikolaj, komandant mesta in vsi člani vlade. Pred kolodvorom je bila postavljena častna četa 9. lovškega polka, ki nosi ime našega kralja. Malo pozneje je prispela tudi delegacija jugoslovenske vlade, ki jo je sprejel zunanji minister Titulescu s šefom svojega kabineta.

Vzgoja mladega kralja

— Bukarešta, 23. julija. Vladni organ »Adverul« piše, da bo regenti svet strogo nadziral vzgojo kralja Mihajla I. ter si prizadeval, da ustvari tak politični položaj, da bo lahko mladi kralj, čim postane polnoleten, nemoteno zasedel prestol.

Sožalja iz inozemstva

— Bukarešta, 23. julija. Rumunska vlada je sprejela nebroj sožalnih izjav iz inozemstva. Sožalje brzojavke so poslane vse evropske vlade, češkoslovaški predsednik Masaryk, francoski predsednik Doumergue, pa-paž itd. V imenu francoske vlade se bo udeležil pogreba bivši vrhovni poveljnik rumunskih čet general Berthelot. Predsednik češkoslovaške republike je odredil, da niso vsi častniki v znak žalovanja za rumunskim kraljem 14 dni žalne trakove, s katerimi se morajo odeti tudi vsi polkovni prapori.

Zadušnica v Beogradu

— Beograd, 23. julija. Danes dopoldne se je vršila v saborni cerkvi svečana maša zadušnica za pokojnim rumunskim kraljem. Svečanosti je prisostvovala celokupna vlada, upravni dvor, celokupni diplomatski zbor v gala uniformah, višji oficirji, višji uradniki in velika množica občinstva. Svečani parastos je opravil patrijarh Dimitrije ob asistenci 20 duhovnikov, po cerkvenem obredu pa je imel patrijarh lep nagovor, v katerem je zlasti naglasil zvestobo rumunskega kralja in Rumunije v svetovni vojni. Častna četa, ki je stala pred cerkvijo, je oddala tri salve, vojaška godba pa je intonirala rumunsko himno.

Demonstracije za princa Karla

— Berlin, 23. julija. Glasom poročil iz Rumunije je prišlo tekom večerajšnjega dne v raznih delih države do demonstracij za bivšega prestolonaslednika princa Karla. Vlada je podvela ostre mere, da to gibanje v kralji zatre. Na Erdeljskem je prišlo na več krajih do krvavih spopadov med demonstranti in vojaštvom, pri čemer je bilo na obeh straneh več oseb ubitih in težko ranjenih. Po vsej Rumuniji se izvaja najstrožja cenzura in rumunski listi ne smejo o princa Karlu ničesar poročati. Princ Karel se je brzojavno obrnil na regentski svet in prosil za dovoljenje, da se sme udeležiti vsaj pogreba svojega očeta. Odgovorila sta mu ministrski predsednik in kraljica vdova, da bi njegov povratek v Rumunijo lahko izzval nemire in da zaradi tega v interesu naroda in države apelirata na njegovo uvidenost ter ga prosita, naj opusti vsak tak poskus. Princ Karel je nato naprosil svojega brata, naj v njegovem imenu položi na krsto pokoj-

nega očeta šopek belih rož kot znak njegove sinovske ljubezni.

— Berlin, 23. julija. »Lokalanzeiger« poroča, da so dobila vsa francoska letalska društva strog nalog od francoske vlade, da ne smejo rumunskemu princu Karlu pod nobenim pogojem dati na razpolago letala. To se je zgodilo na izrecno intervencijo rumunske vlade, ki hoče za vsako ceno preprečiti povratek princa Karla v Rumunijo. Njegova prošnja, naj bi se mu dovolilo, da se udeleži vsaj pogreba svojega očeta, je bila odklonjena, ker se vlada boji, da bi že samo njegova navzočnost v Rumuniji lahko izzvala nemire. V poučenih krogih se zatrjuje, da pripravljajo pristaši princa Karla takoj po pogrebu rumunskega kralja državni udar v cilju, da se povrne na rumunski prestol princ Karol.

Ruske čete ob besarabski meji

— Budimpešta, 23. julija. Rumunska meja je zaprta in bo ta ukrep ostal v veljavi do nedelje. Potniki, ki so se prispeli iz Bukarešte preko meje, pripovedujejo, da je bilo z meje vse vojaštvo odpoklicano v notranjost države, na mejo pa so poslani orožniki. V zvezi s tem krožijo razne nasprotujoče si vesti. Tako se govori, da je sovjetska vlada koncentrirala mnogo vojaštva na rumunski meji z namenom, da v slučaju neredov vkoraka v Besarabijo in vzpostavi rđd. Seveda bi se potem ruska vojska sploh več ne umaknila iz Besarabije. Tudi rumunski generalni štab je odposlal veliko število čet na obale Dnjestra za vsak slučaj.

Italija proti sedanjí vladi

— Rim, 23. julija. Službena agencija »Stefanic« objavlja komunikacije, v katerem se podčrtava, da vladajo med Italijo in Rumunijo pristrani prijateljski odnosi. Pokojni kralj Ferdinand je v veliki meri pripomogel k poglobitvi medsebojnih odnosov. Glede političnega položaja pa namiguje komunikacije, da je Bratianu na nedostojen način izpodrinil Aversescu ter meni, da se je to zgodilo na migljaj iz Pariza, kjer se jim je dozdevalo, da je vodil Aversescu preveč italofilske politike.

Grčija in mi

— Atene, 23. jul. Grška ministra Miha-lokopulos in Kaifandaris, ki sta se nedavno vrnila v svojega potovanja po inozemstvu, sta podala novinarjem daljšo izjavo, v kateri naglašata, da sta z uspehi svojega potovanja povsem zadovoljna. Odnosi Grčije z evropskimi državami so zelo dobri, z nekaterimi, zlasti z Anglijo pa vzdržuje Grčija najtesnejše gospodarske in politične stike. Ob priliki bivanja v Parizu so se vršili razgovori z vodilnimi francoskimi politikmi o vseh mednarodnih vprašanjih. Z Jugoslavijo še ni dosežen sporazum glede aplikacije konvencij, ki so bile sklenjene za časa Pangalosovega režima. Grška vlada je pripravljena pristati na gotove koncesije, vendar pa teh konvencij, ki kršijo suvereniteto Grčije, ne more sprejeti brez predhodne revizije. Ideja balkanskega Locarna je nalezela povsod na odobravanje, potrebno pa je, da se bo poprej rešilo vsa sporna vprašanja med poedinimi balkanskimi državami. Tudi Grčija s svoje strani stoji na stališču, da bi bil balkanski Locarno potreben in koristen, vendar pa hoče še poprej urediti svoje odnose z Jugoslavijo in Bolgarijo.

Iz pestre ljubljanske kronike

Žeparji na Vodnikovem trgu. — Nesreča z motociklom.

Morda še nikdar ni bil letos Vodnikov trg tako nabit z vsemi življenjskimi potrebščinami, zlasti z zelenjavo, sadjem in drugimi sočivjem, kakor danes dopoldne. Ves trg se je spremenil v ogromno mravljišče in prodajalke so okupirale vsak kotiček, celo cesto od Šolskega drevoreda ob semenišču dalje. V veliki gneči je bila prav ugodna prilika, da so žeparji vršili svoj nemišču pošel. Na vsem trgu sta bila postavljena samo dva stražnika, ki nista mogla popolnoma kontrolirati kretanja sumljivih eksistenc. Okoli 10. dopoldne je priprosta kmečka deklica, Anica Merhar iz Dvora pri St. Vidu nad Ljubljano, začela plakatiti in milo tožiti svojim sosedam prodajalcem: »Kje je moja torbica? Kdo mi jo je vzel? Naj mi jo da nazaj, jaz sem revica. Notri sem imela 103 Din. Ne morem domov.«

Deklica je prinesla na trg košaro večeraj v gozdu nabranih borovnic. Ker je imela prav lepe, jih je kmalu prodala. Proti koncu, ko se je bila za hip zamotila z neko žensko, ki jo je povpraševala po ceni borovnic in jih tudi pokušala, češ, da so prav dobre in sladke, je zapazila, da ji je izginila usnjata torbica in v njej 103 Din. Mati doma ji je dala tudi nekaj kovačev, da bi kupila za dom večjo množino moke. Neznana žeparica je med splošnim hrupom in razburjenjem izginila s torbico. Osumljena je neka korpulentna ženska, ki se zadnji čas pojavlja večkrat na trgu kot prekupevalka.

Tudi večeraj se je zgodil sličen primer. Raznašalka časopisov Urška Mrak, ki stane v Spodnji Šiški, je dopoldne prišla na Vodnikov trg, da si nakupi razna živila. V pogovoru z neko znanko je držala pod pazduho usnjato torbico, v kateri je bilo pet kovačev. Torbica ji je padla na tla, ne da bi to opazila, pač pa je pozneje zapazila železničarjeva žena Ivanka Caihen denarnico na tleh. V neposredni bližini se je nahajala neka korpulentna ženska, ki je takoj pripomnila Caihnovi, da je ona izgubila denarnico. Žensčina pa jo je urno popihala s trga in jo niso mogli več izslediti, ko se je kmalu nato oglasila prava lastnica torbice in denarja.

Prvotni avtomobil je snoč pripeljal v javno bolnico na glavi težko ranjeno 17-letno natakario Pavlino Požarčarjevo. Pavlina je kot natakarija zaposlena pri gostilničarju Antonu Debeljaku v Dravljah št. 79. Neki motociklist jo je povabil, naj se pelje z njim proti St. Vidu oziroma Medvodam. Pavlina se je odzvala vabilu ter sedla na sedež za motociklistom. Na glavni cesti v St. Vidu pri Cirmanovi hiši je motociklist zadel — ali radi neprevidnosti ali po nesrečnem slučaju, še ni ugotovljeno — ob oje nasproti prihajajočega voza. Oje je motociklista zagrabilo na hrbtno, a natakarijo opazilo po čelu. Motorno kolo se je nato prevrnilo. Sreča v nesreči je hotela, da ni dobil motociklist nikakih poškodb, dočim je bila Pavlina težko ranjena na glavi. Cirmanovi so pomislečen dvignili. Jo prenesli v hišo ter ji izprali rane, na pomoč pozvali zdravnika dr. Justin je ranjenko nato obvezal, a priven avto jo je odpeljal v Ljubljano.

BRATJE!

Sokolsko društvo v Šiški Vas poziva po dolgi letih, upa in pričakovanju k delu! Upi so se nam deloma izpolnili; imamo lastno letno telovadišče. Naša neumorna »Zgradba« nam stavi ograjo, naša dolžnost pa je, da si telovadišče uredimo. V nedeljo dne 24. t. m. ob 6. uri zjutraj začnemo s planiranjem letnega telovadišča. Bratje, prišel je čas, ko lahko pokažete, da se zavedate svojih sokolskih dolžnosti! Zato pridite in pomagajte! Delo se bo vršilo pod strokovnim vodstvom tako, da se bo lahko v nekaj dneh zgotovilo, kar je potrebno, če hočemo 7. avgusta obproslaviti 25letnice društvenega obstoja otvorili urejeno telovadišče. V nadi, da se odzovete našemu vabilu, Vam kličemo: K delu! Zdravo! Odbor.

Borzna poročila

LJUBLJANSKA BORZA.

Ljubljanska borza danes ni poslovala. V prostem prometu so notirali: Dunaj 801, Milan 309, London 276.25, Newyork 56.8, Pariz 233.50, Praha 168.60, Curih 10.95.

ZAGREBSKA BORZA.

Zagrebska borza danes ni poslovala. V prostem prometu so notirali: London 276.20, Newyork 56.80, Pariz 223, Milan 309, Curih 10.95, Berlin 13.53, Dunaj 801, Praha 168.60. Inozemske borze.

INOZEMSKÉ BORZE.

— Curih: Beograd 9.13, Dunaj 73.10, Berlin 123.4, Praha 15.40, Milan 28.25, Pariz 20.24, London 25.205, Newyork 519.25. — Trst: Beograd 32.35, London 89.30, Newyork 18.40, Pariz 72.85, Praha 54.50, Curih 354.

Naraščajoča nasprotstva med ljubljanskimi klerikalci

Nezadovoljstvo s kandidaturjo dr. Ravniharja na listi SLS. — Pogodba je sklenila strankino vodstvo na svojo pest in brez vednosti zaupnikov. — Borba med klerikalnimi levčarji in desničarji

Zagrebaški »Obzor« poroča iz Ljubljane, da je sporazum med klerikalno stranko in radikali sklenjen za občinske volitve v Ljubljani, po katerem naj bi bil dr. Ravnihar nosilec klerikalne liste in klerikalni županski kandidat, in sicer nerazpoloženje tako v klerikalnih vrstah kakor tudi med radikali v Ljubljani.

»Slovenec« našega poročila o tem sporazumu ni demantiral ter trdovratno molči, kar je dokaz, da tak sporazum obstaja, kakor tudi, da je gornja vest »Obzora« resnična. Svojih ljudi pač ne bo bolj razburil.

Med kandidaturjo g. dr. Ravniharja na klerikalni listi pozdravili, ker vidimo v njej razstavljanje razmer v naprednih vrstah v Ljubljani. Bilo je že skrajni čas, da pokažejo nekateri ljubljanski — tudi naprednjaki, ki so pod krinko naprednosti podpirali klerikalno politiko in ovrzali vsak napredni pokret, svojo pravo barvo ter kretno na desno ali levo.

Kar pa se tiče sporazuma samega, moramo ugotoviti, da so klerikalci zopet postavili svoje volitve pred izvršeno dejstvo. Klerikalni voditelji so sklenili svojo krovno kupčijo s tako zvanimi radikali, ne da bi vprašali za mnenje svoje pristaje, prezrli so celo svoje zaupnike, četudi so iz njihovih vrst odstranili vse upornike, in zopet uveljavili svojo diktaturo. Pogodba med klerikalnimi voditelji in g. Ravniharjem dokazuje ponovno, da nimajo pristaji in zaupniki SLS v svoji stranki nobene besede in da jim je prisojena samo naloga, priklicati k vsemu, kar sklenejo in odrede njihovi voditelji. Demokracija klerikalni voditelji ne poznajo, SLS je samo v toliko »ljudek«, v kolikor uveljavljajo svojo diktaturo nad ljudstvom in svojimi pristaji, četudi skušajo obvarovati na zunaj videz demokratizma.

Se način, kako so bili postavljeni kandidati SLS za skupščinske volitve, je to pokazal, pogodba med klerikalnimi voditelji in radikali pa to dejstvo še potrjuje. Od vodstva in tajništva SLS izbrani »zanesljivci« zaupniki so morali potrditi predlagane skupščinske kandidate, in prav tako bodo potrdili tudi dr. Ravniharjevo kandidaturjo. Tiste, ki so nezadovoljni s politiko in taktiko klerikalnih voditeljev, so ertali iz imenika zaupnikov, in zato se sklepni vodstva stranke po

tej najnovejši metodi odobravajo seveda na zaupniških sestankih SLS »oglasmo«.

Dr. Stanovnik je pred tedni pravilno ugotovil, da obstoja v klerikalni stranki diktatura posameznikov in da bi bilo treba vanjo zanesiti več demokratizma. Svojo ugotovitev je sicer plačal z izključitvijo, kar pa je samo dokaz, da je zadel v črno. Ne vemo sicer, ali bi g. dr. Stanovnik vztrajal pri svoji trditvi, če bi ga odločujoči voditelji sprejeli v svojo sredo, vendar pa to na ugotovljenem dejstvu, da je demokratizem v klerikalni stranki samo navidezen, ničesar ne spremeni.

Brskiranje volje in želje lastnih pristajev vzbujajo seveda v vrstah SLS vedno večji odpor. Krščanski socijalci postavljajo kljub temu, da so jih njihovi voditelji (g. dr. Gomar, Krenžar in Terseglav) pustili v boju proti diktaturi vodstva SLS popolnoma na cedilu, vedno bolj borbeni in v »Delavski zvezi«, ki jo smujejo v Ljubljani, nečesto dovoliti niti najmanjšega vpliva pristajev sedanjega vodstva SLS, ki bi rado onemogočilo njihov samostojni nastop pri ljubljanskih občinskih volitvah.

Dr. Ravniharjeva kandidatura na klerikalni listi je še bolj razburila duhove med krščanskimi socijalci, vsoled česar je zelo verjetno, da bo Ljubljana ob občinskih volitvah doživela zanimiva presenečenja v klerikalnem taboru.

Zdi se, da se klerikalni voditelji dobro zavedajo miselnega položaja svoje stranke v Ljubljani, kar na strankinih sestankih ne preneha zaklinjati svoje pristaje, naj »delajo« za volitve, kakor so včasih, češ, da so osebe postranska stvar in da so glavne ideje. Ker pa z ozirom na kameleonsko politiko klerikalne stranke nihče prav za prav ne ve, kakšne ideje zastopajo vodilne osebe v klerikalni stranki, vsa zaklinjanja in rotenja ne morejo odpraviti malodušnosti in pasivnosti v klerikalnih vrstah, k čemer znatno prispeva tudi dejstvo, da se čim dalje bolj očitno kaže bližnji polom dr. Korosevega in Vukičevićevega sporazuma.

Klerikalna stranka se vije v krčih medsebojnega upravičenega nezaupanja in razpadanja in mislimo, da ji tudi dr. Ravnihar, ki niti svojih radikalov ni gotov, ne bo prinesel zdravnega leka.

Tragedije življenja in strasti

Slaboumen človek, ki strelja na ulici. — Samomor natakarka ob zvokih godbe. — Tragična smrt žvčno bolne ženske. — Zblazneli oče zadušil sina

V Zagrebu je 41letni Blaž Kolonič, ki ima na lici trgovino s čevlji in je rodod iz Ormoža, kazal že delj časa znake slaboumnosti. Nedavno je kupil avtomobil, s katerim se je med vožnjo zaletel v drevo ter se poškodoval na glavi in na trebuhu. Avtomobil je pustil na cesti ter prišel domov peš ves krvav. Pri tej priliki je popolnoma pozabil, da se je vozil z avtomobilom, da ga je sploh kdaj imel in da se je ponesrečil. Njegova žena je že delj časa v umobolnici na Stenievu in zadnje čase je živel z neko drugo žensko. To je poslal pred kratkim na letovišče, ko pa se je vrnila, je doznala, da je Kolonič med tem potrošil 100.000 dinarjev, ne da bi vedel, kje in kako. Včeraj je vzel svojo dvocevno lovsko puško. Šel pred hišo ter ustrelil proti sosedni ograji. Nato je odšel v bližnjo mlekarino, kjer je ustrelil v strop in vrata. Ko je odšel iz mlekarne, je skočil na tramvaj, ki je privozil mimo ter se odbelal proti Dolnji lici, na kar se je vrnil domov. Njegovo stravljenje na oblieden lili je vzbudilo seveda precejšnje razburjenje med občinstvom. Policia je moža aretirala in oddala na opazovanje v umobolnico.

V četrtek zvečer je došel v Sušaku pred restavracijo »Kosovo«, ki je bila polna občinstva, natakark Vid Majerič, rodod iz Brdovca pri Zaprešiču. Se-

del je k tamburašem in zahteval steklenico konjaka. Ker je bil nekoliko pijan, mu gostilničar ni hotel dati konjaka, narkar je zahteval malinovca in ko ga je dobil, je pričel udarjati s palico po mizi. Od tamburašev je zahteval, naj mu svirajo srbske pesmi, nato pa se je za kratek čas odstranil. Ko se je vrnil, je sedel k dvema znancema ter pričel v pijanosti govoriti, da bi nairale koga ubil, pri čemer je držal roko v žepu. V trenutku, ko je krdba sviral »Dekle je još mlado«, je potegnil iz žepa velik italijanski vojaški revolver, kalibra 12 milimetrov, ter oddal tri strele v zrak, četrtega pa sebi v sence, tako da mu je krogla izstopila na čelu nad očesom. Gosti so v paničnem strahu razbežali, natakarka pa so prepelili krvavečega v bolnico, kjer leži v agoniji. Vzrok samomora ni znan: bržkone je se natakark ustrelil, ker je bil že tri dni brez posla ter ga je razburil alkohol.

Iz Zagreba je te dni izginila 39letna posestnica Marija Lažanski, ki je bila živčno bolna. O tem od rodbine obveščena policija je takoj uvedla preiskavo. Včeraj pa je policija prešla iz Siska obvestilo, da je Lažanski izšla iz Siska tamkaj samomor in da je umrla v bolnici. Ko je Marija Lažanski odšla v sredo z doma, se je takoj odpravila s popoldanskim vlakom v Sisko, kjer se je nastanila v hotelu »Veliki Kaptol«.

Odšla je takoj v najeto sobo. Njeno vedenje se je natakarkici zelo čudno, videti je bila zelo razburjena in je odločila vsako postrežbo. Ker se drugo jutro ni pojavila iz sobe, je sobarica potrkala na vrata, dobila na ni nobenega odgovora. Spomnila se je na čudno prenočevalnikovo vedenje ter je obvestila hotelirja, ki je pustil vrata s silo odpreti. V sobi so našli na tleh Lažanskijevo v mlaki krvi z velikimi ranami na rokah in na vratu. Iz ust so ji cedile krvave pene. Obveščena policija jo je pustila prepeljati v bolnico, kjer pa je v četrtek popoldne umrla. Sodna komisija je pri preiskavi hotelske sobe našla okrvavljeno brtev, s katero si je samomorilka prerezala roke in vrat. Našli so tudi prazno steklenico, iz katere je izpila samomorilka strun.

Iz Mostarja poročajo o grozni rodbinski tragediji nekega seljaka, ki je zblaznel. Seljak Matija Kundič je živel že dlje časa v slabih razmerah. Letina se ni obnesla, beda, v katero je zasel, davki in strah pred bodočnostjo, so ga tako potrhli, da se mu je omračil um. Znake blaznosti je kazal že dlje časa, vendar pa so domači in sosedje upali na zboljšanje, ker ni bil nasilen. V četrtek pa je nenadoma podvil, v napadu blaznosti je zgrabil svojo dete in v povojih ter je zadušil. Žena je sicer prišla, da bi obrnila otroka in pomirila blaznega moža, toda ves njen napor je bil zaman, nesrečnica je morala gledati, kako umira njeno dete v rokah lastnega očeta. V boju, ki se je razvil med možem in ženo, ki mu je hotela iztrgati otroka, je mož še bolj podvil. Planil je v kot izbe, pograbil sekiro in navalil na ženo, ki je obupno kričala na pomoč. Sosedje, ki so prihitali na vpitje, so prišli sicer prepozno, da bi rešili otroka, toda rešili so še pravočasno ženo. Z veliko težavo so obvladali poblašnega, nesrečnega seljaka ter ga razorožili. Dogodek je zbudil v okolici splošno sočutje z nesrečno ženo.

Izpred sodišča

SPOKORNICE.

Tiho korakajo po širokem hodniku sodne palače, glave so jim klonjene: raševinaste halle skrivajo vika telesa a sive rute na glavi, ki so pomakljene globoko na oči, pa skoro polovico obraza.

Kam ste namenjene, tihe spokornice, kaj vas je prignalo v sodno poslopje, kaj ste storile?

Tedaj pa zarožlja s ključni paznik, se pomembno namuzne in prva v vrsti dvigne glavo.

Modre oči pogledajo izpod sive rute, cvetice, smehljajoč lice poredno protestira proti raševini, ki ga obkroža.

Čudno znana se zazdi poročevalcu in hipoma se spomni, da jo je že videl pred sodnikom, kjer se je morala zagovarjati zaradi prepovedane ljubezni.

Danes jih je kar šest.

Druga je drugo korakajo v parih svecenice Venerne, ki jo po vojni tudi pri nas preveč časte in boječe sedajo na zatožno klopi; saj se boje novega svetišča tem gori v Begunjah, kjer bodo morale postati enkrat sužnje božice polja in si v potu obraza služiti kruh.

Štiri so morale nazaj v preiskovalni zapor, ker še manjka gradiva, ki ga mora sodnik dobiti, da jih bo lahko obsodil, saj se sklicujejo na razne priče o svoji nedolžnosti, ki pa najbrže ničesar vede ne bodo, saj je taka priča lahko vsakdo, a težko se bo prijavila priča, ki bo dejala, da pozna te punčke, da so pridne in kreposte ter za delo vnete.

Mica je šivilja, doma iz Novega mesta. Cvrsta je in dokaj prikupljiva blondinka, zato si je izbrala raje drug poklic, češ, kdo bo zmerom vlekla šivanko. Pomosna blondinka je precej prezirljivo gledala okoli sebe. A kmalu jo je minilo, ko ji je jel sodnik brati kožje molitvice in jo vprašal, kako je bilo pred tremi tedni tisti večer.

— I, kako če biti? Kdo bo zmerom ležal doma v topli postelji, kjer je zdaj prevroče, izbrala sem si drugo prenočišče, je dejala Mica.

— Pa prebrskelbi ste si družbo, ali ne?

— O, tisti dečko se je pa kar sam pri-smoili k meni. Čeden je ta hlapčič Andrej,

tako tično gleda, zato sem ga pa kar pustila, da mi je delal družbo.

— Pa tla v hlev se spravite med žvini-co, zapri vas bom.

— O vem, da me boste, čeprav bi bila kje druge aretirana, ne ravno v hlevu.

— Pa bolni ste bili in najprej smo vas morali poslati v bolnico, od koder so vas šele zdaj odpustili.

— Kaj se hoče, včasih je že tako, vsakdo lahko zboli.

— Da zdaj ne boste prehitro zboleli, boste pa en mesec pri nas sedeli.

— Malo prej me spustite, saj ne bom več.

— Kaj še! Samo enkrat naj vas še pripelje stražnik, pa boste zapечатeni. E, meni se zdi, da se že za vas kuha v Begunjah kaša, da boste tako hitro tam gori.

— Samo takih hudih misli ne imajte, boste videli, da se bom poboljšala...

Med tem, ko je sodnik spraševal Micko, je sedela sladka Ančka prav mirno za njo in se skrivala za njen krepki hrbet.

Pa se je oglašil sodnikov bas: Ančka, naprej, podaj račun od svojega kučevanja.

— Slabotna, šibka deklica sem, samo sladkarije ljubim, je začela Ančka.

— To že vem, da si sladkosnedna miška, saj si se vedno smukala okoli sladole-darja Torte. Povej, zakaj te je privedel stražnik semkaj.

— Rada bi povedala, gospod, pa sama ne vem.

— O ti nedolžnost ti! Ali nisi preveč koprnela po sladoledu in še po sladoledarju zravem, saj sta bila kar malo preveč prijatelja!

— No ja, rada se imava.

— Ampak tvoji sladki fantič te je zatajil, viera si se na sladoledu, zdaj boš pa sedela. Kolikokrat si bila že pri nas?

— Jaz še nikoli ne, pa tud danes sem nedolžna, nisem vedela, da bom zaradi sladoledarja in njegovega sladoleda tako nesrečna. Lepo vas krosim, izpustite me.

— E deklica mala, lepo pot si nastopila! Res še nisi bila kaznovana, a zdaj si stopila kar z obema nogama v blato, tud ti si bila bolna in si se zdravila v bolnici. Tisto grdo bolezen si imela, ali te ni sram?

— Seveda me je sram, pa še kako me je sram! Zato me pa kar izpustite, da se skrijem, tako me je sram.

— Tako pa spet ne pojde. Ančka. Tri dni imaš za danes, to je izjemna nizka kazen, da se boš poboljšala, drugič bo pa več, če še enkrat prideš.

— Ne, ne pridem več. Raje grem na Gorenjsko, bom že živela, saj sem zdaj kar jezna na sladoledu in tistega sladoledarja!

DVA JANEZA.

V Ljubljani sta se srečala in se prijazno pogledala: Jaz sem Janez, je dejal prvi. Jaz tudi, mu je odvrnil drugi.

— Jaz sem revež, povratek imam prepovedan, je pripomnil prvi.

— Hudiča, tud meni so prepovedali povratek, se je razveselil drugi.

— Če sva dva, se na že ne bova bala, kar korajžno skozi Ljubljano, je dejal prvi in prijel pod pazduho svojega tovariša.

— Tako se govori, je pritrtil in pogumno korakal poleg njeza.

— E, vidva, kam pa? se je tedaj oglašil stražnik.

— Malo po Ljubljani, potem pa na gorenjski vlak, je dejal prijazno Janez prvi in vlekli tovariša dalje.

— Pa nista vidva dva Janeza, tista, ki v Ljubljano ne smeta, se je oglašil stražnik.

— Midva, sakramiš, kdo je pa to rekel, saj vidite, kako je veselo žingava po ljubljanskih ulicah.

— Stražnik pa s tem poasnilom ni bil zadovoljen, morala sta v stražnico, kjer so ju zapisali in oddali v zapor.

Sodnik ju je gledal, odkimalval z glavo in jima rekel:

— Eden je bil že 22krat kaznovan, a drugi 9krat, pa še hodita v Ljubljano po nove kazni, ali vama še ni dovolji?

— Seveda nama je, ampak brez Ljubljane ne moreva živeti.

— Janez prvi, vi imate tri tedne, ker ste že tolikokrat pri nas zapisani, a vi drugi pa 14 dni, da boste lahko dostojno praznovali v zaporu svojo deseto kazen.

Spogledala sta se in odšla nemo v zapor.

Beležnica

KOLENDAR.

Danes: Sobota, 23. julija 1917; katoličani: Apolinarij; pravoslavni: 10. julija: 40 mučenikov.

Jutri: Nedelja, 24. julija 1927; katoličani: Kristina; pravoslavni: 11. julija, Eufemija.

DANASNJE PRIREDITVE.

Družabni večer s koncertom na 7. boru.

Kino Dvor: »Maks Linder II. — republikanec«.

DEZURNE LEKARNE.

Danes in jutri: Ramor, Miklošičeva cesta; Trnkoczy, Mestni trg.

Solnce zaide danes ob 19.38, vzhaja jutri ob 4.35 in zaide ob 19.37.

Ne v Italijo!

Ponovno smo že opozarjali na postopanje italijanskih oblasti napram našim potnikom, a vendar se še vedno najdejo med nami ljudje, ki nosijo denar v Italijo ter podpirajo tako indirektno fašizem v prezanjanju slovenskega življa. Nedavno smo beležili doživljaje petih turistov, ki so slučajno zašli na italijansko ozemlje in ki so jih gonili uklenjene kot največje zločince po Gorici, sedaj pa naj zabeležimo v svarilo vsem, ki se še vedno niso spametovali, še sledeči dorodek:

Dne 17. t. m. ob 5. popoldne so italijanske oblasti v Postoini izvagorile 15 jugoslovanskih in tri nemške potnike. Kljub temu, da so imeli pravilno izstavljene potne liste z italijanskim vizumom, so jih brez zaslišanja zaprli v tesno sobo, kjer so jih stražili kot največje zločince. Pred vrati te stala straža z nasajenimi bajonetmi. Dali jim niso niti hrane, niti vode. Vse pritožbe so bile zamen. Se le, ko je poteklo celih 24 ur, so jih brez vsakega opravičila pustili zopet na prosti.

To je nov dokaz, kaka nesigurnost vlada pri potovanju v Italijo, kjer nikoli ne veš, kdaj in kje boš izpostavljen šikanam in samovolji fašistovskih prena-pežev. Kogar mikajo taki »prijetni« doživljaji, pa naj gre v Italijo!

Juljski zvezek „Ljubljanskega Zvona“

Pravkar je izšla 7. številka »Ljubljanskega Zvona«. Tokrat je priložena reprodukcija portreta Zoike Kveder Demetrovič v ba-krošitu Deliške tiskarne.

Izmed beležničnih prispevkov bo vzbudila največjo pozornost na uvodnem mestu objavljeno tretje dejanje »Celske kronike« Antona Novačana. V tem delu naše nove drame o celjskih grofih je podan konflikt med grofom Hermanom in Veroniko na dramsko krepak in efekten način. Nadaljuje se Lovrenčičev »Publius in Hispania« in Levstikov »Hilarij Pernate«. France Bevč je pripeljal povest »Poberinka Rezi«, ki se bo prihodnje zaključila.

V vezani besedi prinaša ta zvezek sedem pesmi iz ostaline Antona Askerca, dalje A. Novačana »Capriccio« in A. Debeljaka »Dubrovnik«.

Zanimiva je razprava J. Glonarja »Samhaber« in njegovi »Prešerenkänge«, ki skuša postaviti v pravo luč tega prevajalca Prešernovih pesmi, ki je letos spomlad umrl. Razprava se bo v avgustovem zvezku zaključila.

Med knjižnimi poročili ocenjuje dr. L. Westrov spis »Križa naše srednje šole« in Kristanovo zgodovino delavskega in socialističnega gibanja na Slovenskem od l. 1896. v kroniki piše K. Dobida o XI. razstavi Narodne galerije (Jakopič, Jama, Stenien in Vesel) J. Kuvovec zaključuje polemiko z A. Lajovicem zaradi programa »Ljudske univerze« v Mariboru. Silva Trdina poroča o luksuznem ponatisku nemškega Prešernovega »Krst« M. Jarc pa registrira zanimiv razgovor s pesnikom Maeterlinckom.

»Ljubljanski Zvon«, ki ga slehernemu našemu izobraženec toplo priporočamo, se naroča pri Tiskovni zadruzi, Ljubljana, Prešernova ul. 54. Naročnina znaša 120 Din na leto.

Tiskovine vseh vrst izdeluje lično in ceno

Narodna tiskarna v Ljubljani

Hugo Bettauer:

13

Najlepša žena sveta

Sicer pa se mu je dozdevalo, da je morala biti Klavdina že večkrat pri Noelu in Pataru. Ko sta namreč dospela tja, je zahtevala od uniformiranega vrhovnega natakarka brez nadaljnega separe št. 5. Kmalu nato se je znašel Fatty v ljubkem, popolnoma rdečem opremljenem salonu, kolega največji del je zavzemal ogromni divan.

Ker se Fred na francoske jedilne liste ni baš najbolje razumel, je prepuštil določitev vrstnega reda jedil in pijače svojim spremljevalki. Natakarkji so hitro in skoraj neslišno servirali in ko je bila na mizi zadnja jed, je natakark diskretno pripomnil, da sedaj brez poziva ne bo več molil. Če bi gospod ali dama še kaj želela, naj se blagovolita poslužiti zvonca.

— Sedaj se je pripetilo nekaj povsem nepričakovane.

Klavdina je položila svoje gole roke okoli Fattyjevega vratu, ga ljubeznivo poljubila, se privila k njemu in mu resno dejala:

— Veš, debelušček, tukaj v Parizu se da dami običajno že pred supejem

»cadeau«. Ne da bi ti ne zaupala, pa veš, to je že tako v navadi in vedno sem potem boljše volje, ako imam svoj delež že spravljen.

Fatty se je bal, da mu bodo stopile oči iz duplin. Vsa kri mu je šla v glavo in v prvem hipu ni vedel, ali sanja ali pa je vse to res. Toda čutil je zalite oblike Klavdinega telesa mnogo predobro, da bi bile to sanje. Toda kot Američan je bil vajen takoj presoditi vsak položaj. Zato se je hitro za hip osvestil, potegnil svojo listnico in izročil Klavdini bankovec za pet tisoč frankov in jo vprašal ali ji to zadostuje.

Mesto odgovora mu je sedla Klavdina na krilo in ga skoraj zadušila s svojimi poljubi.

Sedaj je bil tudi Fatty s svojo uso-do prav zadovoljen. Za Garricka to seveda ni bilo nič — toda on se je lahko brez vsakega kesanja poslužil.

Kazalec na uri je kazal že skoraj poldan, ko se je Klavdina prebudila v Fattyjevem privatnem stanovanju, se pretegnila pod odejo kakor mačka in končno skočila iz postelje in odšla v kopalnico. Nato pa se je naglo oblekla in pri slovesu še izjavila:

— Veš, moram hiteti, papa je vedno zelo hud, ako nisem pravočasno pri kosilu.

Ganjen po tej otroški ljubezni je porinil Fatty še bankovec za sto dolarjev in izrekel njene bluze in jo odpustil z zavestjo, da je zopet za eno prav tako koristno kakor prijetno izkušnjo bogatejši.

Po nadaljnjih osmih dneh pa je opustil svojo namero, da bi v Parizu iskal družico za najbogatejšega moža na svetu. Gaston je pospravil kovčke in z ekspresnim vlakom sta odrinila v Rim.

12. poglavje.

Košljiva afera.

Fred Holme se je nastanil v Rimu s svojim slugom v Gradotelu de Russe in je najprej posevil ameriškega poslanika, za katerega je imel posebno priporočila. Namena svojega bivanja v Rimu ni izdal, naglasil pa je, da bi se rad uvedel v rimsko družbo. Fatty si je namreč mislil, da lahko išče tukaj nevesto za Garricka le med najboljšo družbo, ker je kopalnica pri srednjem sloju še več ali manj neznana stvar in on vendar ne more izbrane mlade dame skuhati v vreli vodi, preden jo prezentira Henryju.

Poslanik ga je povabil za popoldne na sprehod na Monte Pincio, kjer bo

našel zbrano vse, kar je v Rimu lepega in dobrega.

V resnici je nudil korzo impozantno sliko. V avtomobilih in kočijah je mr-golelo lepotic, tako da so Fattyju oči kar zastale in je od presenečenja na ves glas vzklilil:

— Same lepe igle...

V tem trenutku je prehitel poslani-kov avtomobil staro, neposipno smešno kočijo, ki je menda potekala še iz 18. stoletja in v katero sta bili vpreženi dve suhi, melanholični mrhi. V kočiji pa je sedelo poleg stare dame mlado dekle, tako krasne zunanosti, da je bil Fatty naravnost zamaknjen.

Plavočrni lasje so obkroževali plemeniti rimski obraz z malo upognjenim nosom in velike, temne oči so morale zapaliti sleherni srce. Poslanik je vlnudno pozdravil in Fatty ga je rado-vedno in nestrpno vprašal, kdo sta oni dve dami.

— Princepsa Fabriani s svojo krasno hčerko Eleno; prastaro rimsko plemstvo, toda popolnoma ubožano. Le s težavo, kakor mnoge druge rimske plemenite rodbine, se vzdržujeta na površju družbe, živita od razproda-je podedovanih slik in dragocenosti, nista pa ničesar izgubili na dostojanstvu. Princepsa Elena je na glasu kot

najlepše dekle v Rimu in s tem ne vsem svetu. No, mislim pa, da ne bo več dolgo trajalo, ko bo kak ameriški Krez zbudil rimsko Trnjulčico iz spanja.

Fred je kar poskakovalo srce. najlepše dekle v Rimu in s tem ne vsem svetu! Siromašna, plemenita, skoraj gotovo vseskozi čednostna, kar se je videlo že od daleč in Fred se je že v šoli učil o ponosu Rimljan, ni pa se mogel spomniti, ali se nanaša na doječo volkuljo ali na majko Grachov.

Tragičen konec povojnega dobičkarja

V berlinski jetnišnici je umrl te dni litovski pustolovec Kutisker, ki je zaslužil v času inflacije težke milijone

Te dni je umrl eden največjih borznih spekulativ Ivan Kutisker. Njegova karijera spada med one trgovske storije, ki jih je rodila povojna doba inflacije in raznih finančnih polomov. Kutisker je prišel od nekod iz Litve, kjer je prodajal staro robo, v Berlin kmalu po vojni in se je lotil borznih spekulacij, od katerih si je obetal več dobička kakor od prodaje starih cunj. Najprej je prodajal orožje, strelivo in drugo tako robo. Vojna je bila sicer že končana, toda Kutisker je vedel, da se da orožje vedno spraviti v denar. V Litvi je imel dobre zveze in tako je začel dobavljati orožje in strelivo novim baltskim državam, ki so jim neprestano tresejo hlače pred boljševiško Rusijo. Uredil si je veliko skladišče severno od Berlina, kjer je spravljalo orožje in strelivo.

Do tu je bilo vse vredno, kajti prodaja lahko človek kar hoče, pa naj bodo stare cunje ali orožje, samo trupla je prepovedano prodajati. Toda podjetni Kutisker ni bil zadovoljen s svojimi trgovskimi posli. Hotel je priti do denarja na lažji način. Seznanil se je z višjimi uradniki pruske Narodne banke in jih prosil, naj mu kreditirajo večje zneske. Odgovorili so mu, da v načelu ne nasprotujejo kreditu, da pa mora nuditi Kutisker potrebno jamstvo. In moč si je kmalu preskrbel jamstvo. Banki je predložil več menic in čekov, ki so pa bili ponarejeni. Sčasoma se je njegovo podjetje znatno razširilo in pruska Narodna banka mu je kreditirala kolikor je hotel. To je bilo v času inflacije. Kutisker je imel neomejen kredit vse dotlej, dokler ni nemška vlada z energično potezo zajela inflacije in dokler Nemci niso zopet računali z vsako marko. Nekoga lepega dne se je izkazalo, da je Kutisker izvalil od banke visoke kredite s sleparijami in da je utrpela banka ogromno škodo. Ravnatelj in nekatere višje uradnike so aretirali. Tudi podjetnega pustolovca so vtaknili pod ključ.

Slike iz fašistovskega Trsta

Razlika med ljubljanskim in tržaškim telefonskim avtomatom. — Po čemu je uradna tanost. — Čiščenje milice. — Ženin come il faut

Trst, 20. julija. Srečali vi tam na oni strani mej? Pri vas imate avtomatičen telefon, pri nas pa? — E pravzaprav imamo tudi avtomatičen, namreč na isti način, kakor so bili v nekdanjih časih po železniških postajah avtomati za sladkorje in čokolado, da si lahko vtikal dvajsetice v špranjo, dokler si jih kaj imel, toda zdaj pristojba ni nič, dokler nisi poklical dotičnega železniškega uslužbenca, da je od zadaj odprl avtomat in ti dal en zavojček čokolade za vse tvoje neštete dvajsetice. Vidite, tak avtomatičen telefon imamo pri nas v Trstu, odkar je fašistovska vlada dala telefon v najem nekim zasebnim družbam.

— Kaj se pa potem pritožuje! — je odgovoril gospod ravnatelj, vstal in se nama poklonil, a ko je moj prijatelj še pripomnil, da se bo pritožil na prometno ministrstvo in zahteval odškodnino za izgubo, ki jo je imel, ker ni mogel dobiti telefonske zveze, je dejal gospod ravnatelj:

— Storite, kakor se vam zdi! — Pa sva šla z — dolгим nosom. Ko se je moj prijatelj, ki je trgovec, pritožil v trgovski zbornici, so mu pokazali cele kupe pritožb, celo tudi kolektivno pritožbo tržaških trgovcev z več sto podpisov. Obenem pa so mu tudi povedali, da vse ne pomagajo nič.

Je pač stvar taka, da je privatna družba, ki ima v najemu telefon, od pete do glave — fašistovska. Kako naj si potem vlada kvari račune to se pravi, dobiček, ki ga ima v tem, da namesto izvežbanega osebja namešča otroke, ki jih plačuje, kakor se ji zljubi, in jih dobi, kolikor jih hoče.

Ne izdajo nič niti pritožbe proti kršenju uradne tajnosti. Danes je namreč v Trstu nekaj čisto navadnega, da telefonski razgovor, ki se je vršil sedajle med trgovcem A. i trgovcem B., v četr uri že ve trgovec C., ki je konkurent trgovca A., ali pa da trgovec B. izve prej vsebino brzojavke naslovljene na trgovca C. nego trgovec C. dobi v roke dotično brzojavko. Je pač tako, da je sedem lir na dan zelo, zelo malo, pa se skuša za služiti še kaj »pospebež«: tu kilogram kave, sladkorja, tam zavoj čaja, drugič zopet vrečice moke, fižola, jčmena itd., ali pa tudi v gotovini ali — »ljubeznici«. So ljudje, ki so točno poučeni o vseh stvareh, ki se gode v poštnem, brzojavnem in telefonskem uradu, ker imajo zelo dobre zveze, katere jih vsako toliko stanejo dobro večerico in še kaj po vrhu. Si pač vsak pomaga, kakor si more. Korupcije pa bog ne daj pod fašistovskim režimom! Ni je in ni!

V fašizmu je vse čisto, mora biti čisto; če pa ni, se pa izčisti! Odločno, brezobzirno, takoj!

Za zgled tega fašistovskega »čiščenja« vam lahko navedem n. pr. tržaško legijo fašistovske milice, ki nosi ponosno ime »San Giusto«, torej legija sv. Justa.

Te dni je namreč tiskovni urad te legije objavil v listih sporočilo, v katerem se po naslovu »izguba moči« navajajo imena 68 miličnikov, kateri se odpustijo iz milice, »ker jih ni mogoče najti«. Ko sem vprašal nekega znanega mi miličnika, kako to, mi je dejal hudomušno:

— Povelništvo se ni dovolj pobrigalo za to, da bi bilo našlo te izgubljene oči. Če bi bilo vprašalo v ulici Coroneo in »pri jezuitih, bi jih bilo najbrže našlo skoraj vse!

Najprej je začel pripovedovati o svojem gospodarju in prijatelju, o njegovem silnem bogastvu in njegovi osamelosti, ki bi se je sedaj rad iznebil na ta način, da bi poiskal družico.

— Garrick me je naprosil, da mu poiščem najlepše in najplemenitejše dekle Evrope in zdi se mi, da sem to čudo srečno odkril. Nočem igrati komedije, principesa, toda mislim, da bi bila vi primerna žena za najbogatejšega moža na svetu.

Elena je pri teh besedah zardela in presenečena gledala debelega Američana.

— Premisleka vredna ponudba! Toda jaz ne spadam k onim, ki bi hoteli poročiti moža le radi njegovega bogastva. Biti mi mora simpatičen in biti mora tak, da ga bom ljubila.

— Glede tega ste lahko brez skrbi! Je hitro zatrieval Fatty. — Garrick je famozen dečko, krasen dečko, vam rečem! Ugajal bi ženskam, tudi če bi ne imel niti enega teh prokletih dolarjev. Tu, samo ogledite si ga!

Potegnil je iz listnice Garrickovo fotografijo in jo izročil Eleni. Dekle je zamišljeno zrla markantne, ostre poteze inteligentnega obraza, ki ga je predstavljala slika, nato pa je pristavilo:

Za tistega, kdor ne pozna Trsta: v ulici Coroneo in »pri jezuitih« se nahajajo tržaške jetnišnice.

Z odpuštom tistih, ki jih ni mogoče najti, pa izčiščenje legije sv. Justa še ni popolno. Odpuščenih je še 21 miličnikov, »ker se ne izplačajo«, to se pravi, ker niso nič delali. Med temi »jenutih« je nekoliko prav pristnih laških imen, kakor n. pr. Krisa, Lunder, Maitzen (Majcen), Metz, Novak, Novich (Novič), Peritz, Pertot, Zhebei (Čibej), dočim pa je med vsemi imeni 68, »ki jih ni mogoče najti«, samo sedem slovenskih, vsa ostala pa so kar najpristnejša laška imena, kar je vse-kakor zelo značilno za živelj, iz katerega izhaja ogromna večina tržaške milice.

Ali treba je priznati, da je tudi postenjakov med fašistovskimi miličniki, kajti isti ukaz poveljstva, ki javlja navedena izkjučila, razglasa javno tudi naslednjo pohvalo:

Izrekam pohvalo črnosrajčniku Mohamedu Nilo — po imenu sodeč, je pri njem črna srajca popolnoma odveč, ker ima najbrž itak že črno črno — ker je v Ljudskem vrtu našel pištolo in v svoji hvalevredni poštenosti toliko časa iskal izgubljenca, da ga je našel in mu izročil pištolo.

Ta pohvala je, bogme, res na mestu, kajti stavlja bi sto proti eni, da je ta najpristnejši Lah in fašist Mohamed Nilo, edini pošteni in najpristnejši vseh tržaških miličnikov, ki so pri sprejemanju novincev postali precej izbirljivi, zlasti kar se tiče priseljenec iz starih italijanskih provinc, za katere se nikdar ne ve prav, kaj so na svoji grbi prinesli s seboj v Trst. »Regioniere«, to se pravi računovodja ali knjigovodja, ti je vsak in to je še najmanj, kakor je tudi vsak »decorato di guerra«, vojni odlikovanec, kar je seveda za par klinov višje. »Cavaliere«, vitez, je nekaj čisto vsakdanjega. Precej znan je bil v Trstu neki Genovez, ki je imel vedno poln žep posetnic, pod imenom »regioniere«, nad imenom pa krono z devetimi rogličji. Bil je navdušen fašist in milicar. Seveda pa je bil ves čas, kar je bil v Trstu, brez redne službe in se je kot »sposoc«, zarobenec, štirih mesece dal vzdrževati po neki, žalbog, slovenski norici, ki je izmislila doma, da mu je nosila hrano v njegov stanovanec, dokler mu ni policija, katere konfident je bil, ljubeznivo namignila, naj izgine. Če ga je kdo vprašal, ali je »contec«, grof, ker ima ono krono na posetnici, je odgovarjal, da on sicer ni »contec«, da pa je njegova mati »contessa«, grofica. Lahko si predstavljate, kako se sedaj vsa tista ulica roga »vdomi-napolkontest«, ko se je izvedelo, da je »regioniere« šel in je moral revica plačati za njim celo še čevljarja, kateremu je poplate ostal dolžan cele štiri mesece.

Taki ali pa podobni so skoraj vsi tisti ptičelci, ki prihajajo iz starih italijanskih provinc v Trst — čifci, kakor jim pravi Tržačan z ozirom na njihovo nakodrano grivo — in do grla so jih že siti, ne samo Tržačanje, temveč celo že pri fašistovski milici in — policiji. In vendar jih je vedno več in več. Tržačan, bivši najnavdušenejši iredentist, pa proklanja — »odrešenec«.

m. n.

Filmsko mesto v puščavi

Filmske zvezde, zbori in delavci, ki so sodelovali pri novem filmu znane družbe Paramount »Trdnjava mrtvih«, so se zelo čudili, ko so našli v arizon-ski puščavi vse, kar potrebuje človek za udobno življenje. Filmska družba je zgradila v puščavi celo mesto, za kar je bilo potrebno 3 mesece naporega dela. 125 kuharjev je kuhalo dnevno za 2.000 oseb in vsak dan so izpraznili pri novem filmu sodelujoči najmanj 4.000 škaflijev konserviranega sadija.

V puščavi so postavili lesene hišice in barake. V taborišču je bilo pet poštnih pisarn in iz najbližje naselbine Yume je prihajala dvakrat na dan pošta. V puščavi so postavili tudi posebno radio postajo. V dveh velikih barakah so prirejali družabne večere in plesje. Ker v puščavi ni vode, so morali izkopati globoko jamo, iz katere so črpali dnevno okrog 230 litrov vode za živino. Pitno vodo so dovažali iz najbližje naselbine Yume. Telefonska centrala je spajala stanovanja, barake in pisarne. Posebno udobno so bile urejene barake za bolnike. Električna centrala je skrbela za razsvetljavo in dajala tok za pogon strojev. Bolnikom so stregle usmiljenke.

— Videti je zelo resen in tudi simpatičen mi je. Toda, vedeti morate, da o takih stvareh pri nas ne odločajo dekleta sama. Govoriti morate z mojo mamo!

Fatty si je obupan segel v ščetine naste lase.

Tega pa ne morem, ker ne znam niti besedice italijansko. Latinščino, kolikor so mi je vtepli v glavo v gimnaziji, sem tudi je pozabil. Vem samo še, da se pravi »puella« dekle in »asinus« osel.

Elena se je razposajeno nasmejala.

— Torej bom sama razložila namí vso zadevo.

Med obema damama se je razvil nato strahovito nagel razgovor, po katerem je prosila Elena Američana, naj nio in njeno mamo poseti naslednjega dne popoldne v njihovi palači na Corso Vittorio Emanuele. Navzoč bo tudi njen bratranec Carlo, ki izvrstno govori angleško.

Palača Fabriana je napravila na Fattyja utis stare razvaine in nikakor ni mogel razumeti, kako je sploh bilo mogoče živeti v taki stari škafliji. Notranjost je izgledala kakor pri kakem starinarju: prastaro pohištvo in skrinje, na dvorišču polomljeni kipi, v galeriji zatemnele slike.

— To, je dejala, kažoč na sliko, ki je predstavljala nekega duhovnika, je pristni Guido Reni in predstavlja našega prapraprastarica, ki je bil papež.

Ker pa je Fred ime Reni, ki je bilo zabeleženo na mali medeni ploščici, izgovorjal z Rinedi, je opustila vse nadaljnjé poskuse, da bi ga seznanila z znamenitostmi njene rodne palače.

Predstavlja ga je raje svojemu bratrancu Carlu, ki je pravkar dospel. Carlo s svojimi bodečimi očmi, temnimi lasmi in zagorelo poltjo je spominjal Freda nehotne na newyorške prodajalce oranž. Bil mu je že z vsega početka skrajno nesimpatičen.

V jedilnici so nato servirali čaj v starih, mestoma že razpokanih skodelicah. Fred je pri tej priliki ponovil svojo ponudbo v angleščini. Bratranec Carlo je tolmačil damama njegove besede. Pri tem je zavijal svoje oči, govoril z rokami in nogami in tako naglo klepetal, da je vso okoličo oškropil s slinami. Tudi mama je govorila zelo živahno. Je Elena se ni udeleževala razburjive debate. Bila je zelo bleda.

Končno je postala mama skrajno energična, nahučila je Carla in mu grozila s pestjo, tako da je postalo Fattyju vse skupaj skrajno mučno. Nema doma je planil Carlo pokoncu, se poklonil Fredu in naglo odšel. Mama pa je spregovorila par besed s hčerko, ki jih je takoj nato tolmačila Fredu:

Ameriške zanimivosti

Ameriški bogataši. — Vročina. — Kurioznosti. — Ogromna zračna ladja

Ameriški dohodninski urad je nedavno objavil zanimivo statistiko, iz katere je razvidno, da živi v Zedinjenih državah 207 oseb, ki imajo letno nad en milijon dolarjev (približno 56 mil. Din dohod. Seveda pa jih je tudi mnogo, ki svojih dohodkov enostavno ne prijavijo in za te ne ve niti stric Sam, niti ameriška javnost. Davčnemu uradu je vsega skupaj prijavilo svoje dohodke 430.072 oseb, med temi je 252.334, ki so imeli nad 9 in pol milijarde dohodkov. Ti so plačali 1.170.331.206 dolarjev davka. Kakor je videti je tudi v bogati Ameriki davčni vijak izvršeten.

Kakor pri nas, tako vlada tudi v Ameriki letos izredna vročina, ki je zahtevala že mnogo človeških žrtv. Chicago je doseglo letos že rekordno vročino. Poročila pravijo, da je bil 16. julij tako vroč dan kakor ga pomni kronika samo še iz let 1904 in 1906. Toplomer je kazal na solnce 92 stopinj Fahrenheitita, torej celo dve stopinji več nego v omenjenih letih, ko je znašala vročina 90 stopinj. Tudi iz drugih mest poročajo o neznosni vročini.

V ameriških listih čitamo o seriji kurioznih slučajev, ki so se primerili tekom zadnjega časa. Tako je prejel te dni policijski načelnik Hughes ček, glaseč se na 4.61 dolarja. Pismo je poslal neki Marcel Krauss iz New Orleansa, ki je navedel, da ga že 29 let peče ved radi dveh grehov. Tako je leta 1898 opazil v vozu cestna železnica, da je padel otroku, ki ga je držala mati v rokah, novčič na tla. Stopil je na novčič, ga kasneje pobral in si ga pridržal. Med drugim je tudi nekoč kot deček ukradel svoji materi 50 centov. Tekom 29 let se je nabralo toliko obresti od 51 centov, da znaša vsota 4.61 dolarjev. Krauss je končno v pismu pripomnil, da naj policija znesek porabi za dobrodelne namene.

Originalno željo je izrazil v oporoki 72-letni starček Dell Smith iz Chicago, ki si je nedavno pogol krogel v glavo. Pri njem so našli listek, na katerega je napisal, da naj ga oblečejo v volneno obleko, predno ga pokopljejo. Kadar spi, ga rado zebe in ker ga

sedaj čaka dolgo spanje, zato si želi toplo volneno obleko.

V Newyorju je umrl v starosti 42 let Wilson B. Hickoe iz Clevelanda. Hickoe je še pred leti slovel kot najbogatejši samec v Newyorju. Zadnja leta pa je popolnoma obubožil in umrl je v popolni revščini. Pri njem so našli le 10 centov in zlato uro, katero je ohranil kot edini spomin na nekdanje lepe čase.

Precejšnjo senzacijo je vzbudil tudi nenavaden samomor 27letnega bogataša Lawrencea Murphya iz Baltimora. Murphy, ki je bil nadarjen glasbenik, je v svoji sobi odprl plin in igranje na klavir čakal smrt. Kaj ga je gnalo v smrt, ni znano, še manj pa je razumljiv njegov čin, kajti mož je imel vsega v izobilju.

Amerika prične v najkrajšem času graditi ogromno zračno ladjo, kolos, ki bo prekal vse doslej zgrajene zrakoplove. Nova zračna ladja, ki bo veljala okrog 5 milijonov dolarjev, bo lahko vozila s seboj pet letal, njena posadka pa bo štela 45 moških in pet častnikov. Zrakoplov bo plul s hitrostjo 80 mil na uro. Njegova dolžina znaša 780 čevljev. Zrakoplov bo gradila družba Goodyear Tie & Ruffer iz Washingtona, ki je dobila prvo nagrado za najboljši načrt zračne ladje.

Bivšega svetovnega prvaka Jacka Dempseya, ki mora baš te dni stopiti v krog proti Sharkeyu, je nedavno zadel težak udarec. Njegov starejši brat John Dempsey je v prepriju ustrelil svojo ženo, nato pa si je sam pogol krogel v srce. Dempseya je ta tragedija zelo potrla.

Tragična nesreča, je doletela rodbino milijonarja Freda Osiusa iz Miami na Floridi. Milijonar se je s svojo ženo in svojim 10letnim sinčkom odpravil na svoje posestvo, da bi proslavil 10letnico svoje poroke. Spotoma pa je avto zavozil v morje. Osius se je rešil, dočim sta žena in otrok utonila.

—lj Restavracijo »Zvezdec«, ki je bila od 20. julija 1926 v upravi g. Valentina, je zopet prevzel g. Fran Krapeš, s čimer bo naše občinstvo gotovo zadovoljno.

Sport

Gostovanje hazenske družine Ilirije na Češkoslovaškem

Dva lepa uspeha

Hazenska družina Ilirije, ki je odšla pretekli petek na turnejo na Češkoslovaško, je danes odigrala že dve tekmi in to s precejšnjim uspehom. V Benešovem je igrala Ilirija proti tamošnji družini neodločeno v razmerju 2 : 2. Podrobnosti o tekmah se niso znane. V četrtek je družina prisla v Prago. Sprejem Ljubljancem, ki so prispele pod vodstvom saveznega delegata g. Baltezarja in g. Tratnikove, je bil navdnev prirečen. Zvečer je hazenska družina Ilirije nastopila proti družini Slavije na igrišču vinohradskega Sokola in dosegla lep rezultat. Tekmo je sicer izgubila, vendar samo z razliko enega gola in sicer v razmerju 6 : 5 za Slavijo. O tekmah smo prejšli nastopno poročilo:

Slavija — Ilirija 6 : 5 (2 : 3)

Ilirija, ki je nastopila v svoji običajni postavi, ki je druga najmočnejša hazenska družina na Češkoslovaškem, popolnoma enakovreden nasprotnik. Mestoma je bila celo v premoči, a ni znala izkoristiti šans pred golom. Prvi polčas so Ljubljancem zabile tri gole, a Slavija dva. Napeto in razburljivo igro je Slavija še le v zadnjih fazah in z naporom vseh svojih sil odločila v svojo korist. Gole so zabile: Galuskova tri, Olmerova dva. Hasenanova 1; za Ilirijo Bernikova 3, Jermolova 1 in Privškova 1. Včeraj so Slovence odpotovali v Bersan, kjer igrajo danes, a jutri v nedeljo v Zlinu.

Ljubljanska dirka

Druga dirka in ocenjevalna gorska vožnja na Ljubelj, ki se bo vršila v nedeljo dne 14. avgusta t. l., bo ena najzanimivejših prireditev te sezone. Kako velikega pomena v motornem sportu je naša ljubljanska proga, kaže tudi to, da je ta konkurenca vzbudila zanimanje sportnih krogov v inozemstvu ter je pričakovati posebno številan obisk iz Nemčije, Avstrije

in iz bratske Češke. Tudi Italija bo poslala na to dirko svoje vozače. Ravno tako pa vlada tudi med motociklisti veliko zanimanje za to tekmo, pri kateri se bo vozilo gorsko prvenstvo Slovenije in prvenstvo države. Oni motociklisti, ki bo na tej prreditvi prevozil v najkrajšem času dneva za motocikle progo, ne da bi donel kazenskih točk, bo dobil naslov »Gorski prvak Slovenije 1927«. Državni prvak 1927 pa to oni pokrajinski prvaki, ki v izbirni tekmi prevozi progo v absolutnem najkrajšem času. Dirka za gorsko prvenstvo Slovenije in za državno prvenstvo se vrši v okvirju ocenjevalne tekme kategorije II. Interesantom so propozicije na razpolago v slovenskem in nemškem jeziku v tajništvi Avtomobilskega kluba Sekcije Ljubljana.

Da se omogoči dostopi najširšim slojem k ljubelski dirki, se je vstopnina za posamezno osebo znižala na minimum in sicer znaša ista 5 din. Razen tega pa je Avtomobilski klub vložil prošnjo na Ministrstvo Saobračaja, v kateri prosi, da se prizna obiskovalcem dirke dne 14. avgusta t. l. polovična vožnja. Vsak obiskovalec si kupi v kraju svojega odhoda celo karto do trizica, ki je skupno z vstopnico k dirki veljavna tudi za povratek. Ker je Ljubelj že sam na sebi kot izletna točka zelo interesanten, se pričakuje od vs-h strani številan obisk. Saj pa bo za malenkostno vstopnino mogoče videti vsakemu dirko, ki bo pokazala napredek v avtomobilski in motorni industriji.

— Službeno iz Lhp. ASK Primorje ni poravnalo do določene roka svojega prvega obroka in zato se mu izreče avtomatična zabrana igre. — Tajnik.

— Gostovanje juniorjev celovskega Sportvereina v Ljubljani. Jutri v nedeljo ob 18. igrajo v Ljubljani juniorji celovskega Sportvereina, ki nastopijo proti juniorskemu timu Ilirije. Juniorji Ilirije so lepo vigran tim, ki so že lani povodom 15letnice s krasno zmago nad jun. timom Gradjanskega dokazali svoje znanje. Čebo se lepa in zanimiva tekma, ker so i Celovčani, ki nastopijo ojačeni z igralci drugih klubov, pravi resen nasprotnik. Tekma se vrši ob 18. v predtekmi na igralni rezervi Jadrana in Hermes prvenstveno tekmo.

— Perška, znani centerfor Gradjanskega, trenira in vodi Hajdukov napad za tekme za srednjeevropski pokal.

— Kotlarski Savez Kraljevine SHS. Pododbor Ljubljana mesto. Vsi v pododboru včlanjeni klubi se naprošajo, da se polnoštevilno udeležijo Statetne dirke Kolesarske sekcije ASK Primorja, katere se vrši v nedeljo dne 24. t. m. Start točno ob 8. uri zjutraj na Kongresnem trgu. Ob enem se klubi naprošajo, da postavijo po najmanj pet rediteljev, kateri naj se ob 7.30 javijo vodstvu dirke.

— ASK Primorje, kolesarska sekcija, priredi v nedeljo dne 24. t. m. Statetno dirko na progi Ljubljana — Višnja gora — Ljubljana — Vrhnika — Ljubljana — Kranj — Ljubljana — Kamnik Ljubljana. Start ob 8. uri na Kongresnem trgu. Cilj pri km 1.200 na Dunajski cesti. Gg. sodniki, ki so že prejeli vabila za zadnjo dirko, katere je bila vsled slabega vremena preložena, se naprošajo, da se te sigurno udeležijo. V soboto dne 23. t. m. sešestanek vseh dirkačev v Zvezdi ob 19. v svrhu postav štafet. Odbor.

— SK Svoboda — SK Slovan. Jutri v nedeljo dne 24. t. m. ob pol 9. trening tekma. Sledeči igralci morajo biti točno ob četrtn na 9 v garderobi Slovana Ljnhartova ulica. Starčnik, Ban, Novak, Potrato, Seme, Bonceli, Skapin, Bagia, Gabrček, Breznik, Jesenko, Sušnik, Kozamernik in Kavelič. — Pred tekmo se slikamo, radi česar točnost vseh potrebna. Načelnik.

Darujte za spomenik kralju Petru Osvoboditelju!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 23. julija 1927.

— **Prestolonaslednikova slika.** V smislu sklepa ministrskega sveta je prosvetno ministrstvo nabavilo večje število slik prestolonaslednika Petra, ki jih je izdalo Narodno Delo. Te slike so odposlane na razne šole, ki jih bodo izobesili po šolskih sobanah.

— **Honorarji za privatne izpite na meščanskih šolah.** Prosvetno ministrstvo je določilo višino honorarja, ki ga imajo plačati privatisti meščanskih šol pri polaganju izpitov in sicer pri izpiti za en razred 500 Din, za dva razreda (skrajšani izpit) 900 Din in za končni izpit 400 Din, za dopolnilni izpit pri prestopu učenca iz druge šole na meščansko 60 Din od predmeta. Tako so oproščeni učenci, katerih starši ne plačajo nad 30 Din neposrednega davka, kakor tudi učenci siromašnih invalidov.

— **Inspekcija državnih gledališč.** Da se poravnajo vsi spori med personalom posamičnih narodnih gledališč, je prosvetni minister naročil prosvetnemu oddelku, da izvrši inspekcijo vseh Narodnih gledališč in pri tej priliki posveča največjo pozornost sporom med osebom in gledališko upravo, ki naj se mirno poravnava.

— **Inspekcija carinarnic v Sloveniji.** Od 20. t. m. inspicira vse carinarnice v Sloveniji generalni carin, direktor dr. Konrad Smid. Najprej je pregledal carinarnico v Ljubljani, nato v Celju, Mariboru, Dravogradu, na Rakeku in na Jesenicah.

— **Iz poštne službe.** Za arhivskega uradnika pri poštni direkciji v Ljubljani je imenovan vpokojeni kontrolor Franc Legat; v višjo skupino je pomaknjen tajnik pri pošt. ni direkciji v Ljubljani Ivan Mlač.

— **Javna inženirska praksa** na celnem ozemlju naše države je dovoljena inženirskima Dukiču in Otonu Julaju Alfredu iz Ljubljane.

— **Vprašanje stanovanjskega zakona.** Ministrstvo za socialno politiko objavlja, da so vse vesti o predložitvi izpremembah v stanovanjskem zakonu netočne. Zakon more izdati ali izpremeniti samo Narodna skupščina, ki je pa razpuščena. Vprašanje stanovanjskega zakona bo rešeno še le po volitvah.

— **Naše hazenašice v Pragi.** V četrtek je poselila 20-članska delegacija športnega kluba »Ilirija« iz Ljubljane v spremstvu savskega delegata Šneljara praški magistrat. V imenu praškega župana sta pozdravila Slovenke višja mag. svetnika dr. Stehlik, Čenkov in dr. Pilz ter jima razkazala znamenitosti magistratskega poslopja.

— **Električna razsvetljava železniških vagonov.** Prosvetno ministrstvo je odredilo, da se uvede v vsi naših mednarodnih vagonih električna razsvetljava. Doslej je že 10 vagonov opremljenih z električno razsvetljavo. Montirani so generatorji tipa Dyk.

— **Ponovno znižanje mezd železniškim delavcem.** Kakor pri nas, je želez. uprava po uveljavljenju novega proračuna s 1. apr. tudi v Sarajevu znižala železniškim delavcem mezde in reducirala delovne dni v tednu. Sedaj pa jim je bilo ponovno sporočeno, da se jim s 1. avgustom znižajo mezde za nadaljnjih 10 odstotkov. Med delavstvom je vzbudila ta vest utrujenost razburjenje, saj že sedaj ne morejo več živeti. Posebna deputacija je odpotovala v Beograd, da prepriča prometnega ministra, da že sedanjše mezde ne zadostujejo niti za najnujnejše potrebe in da bodo delavci po ponovnem znižanju izročeni s svojimi družinami največji bedi.

— **V znamenju volilnega boja.** Dočim se pri nas, če izvzamemo jezuitsko zavijanje klerikalcev, vrši volilni boj na dostojni višini, je v južnih krajih nasilje glavni argument, s katerim se pobijajo politični nasprotniki. Temu se sicer ni prav nič čuditi, če pomislimo, da daje vlada sama »dobro« vglad. V Čapljin pri Mostarju so politični nasprotniki trgovcu Čolču uničili ves vinograd. Porezali so mu pomoči vse trte tako, da je vinograd za več let uničen, ker bo moral nasaditi popolnoma novo trsje. Čolč je pašičevce in domneva, da so mu pristihi vladni radikali, ki se čutijo sedaj na krmi prireditelj do »demonstracij«.

— **Gostovanje karlovaškega pevskega društva v Frankfurtu.** Karlovaško pevsko društvo »Zora« je prejelo od mednarodne glasbene razstave v Frankfurtu povabilo na gostovanje. Ker je bil glede materijalne strani dosežen popoln sporazum, bo društvo priredilo v Frankfurtu tri koncerte. Prvi koncert se bo vršil 12. avgusta. Po nastopu v Frankfurtu bo prišlo društvo še par koncertov v večjih kulturnih centrih.

— **Gradbena direkcija v Ljubljani opozarja vse interese na razpis I. ofertne licitacije za gradbo novega paviljona Klirsko - urološkega oddelka splošne drž. bolnice v Beogradu, ki se vrši dne 5. avg. t. l. v računskem oddelku ministrstva za zgradbo v Beogradu. Natančnejši pogoji so razvidni iz razglasov, ki so nabiti na uradni deski gradbene direkcije Turjaški trg, I. nadstropje.**

— **Kongres katoliškega dištva v Splitu.** Včeraj je bil v Splitu odprt kongres katoliškega dištva. Kongresa se z mladimi in starimi vred udeležuje okrog 300 oseb. S kongresa je bil poslan brzojavni pozdrav papežu, škofjski konferenci in kralju.

— **V Splitu ne marajo »koruznikov«.** Splitške oblasti nameravajo podvzeti posebno akcijo proti divjim zakonom ali kakor jim pravimo pri nas, »koruznikom«. Na podlagi neke naredbe notranjega ministrstva, ki pa se pri nas menda sploh ne izvaja, nameravajo postaviti vsem takim »divjim« zakoncem rok, do katerega se morajo poročiti, v nasprotnem slučaju pa jih nameravajo izgnati. Po uradni statistiki ima Split izredno mnogo takih zakonov in seveda tudi temu primerno visoko število nezakonitih otrok, ki padejo navadno občin v breme, ko se starši skregajo in gredo zopet narazen. Ne sme pa se pozabiti, da je pripisovati nara-

ščanje divjih zakonov tudi stanovanjski in socialni bedi. Mnogo samcev si skuša na ta način olajšati življenje, ker na drugi strani nimajo niti sredstev, da bi si ustanovili lastno ognjišče, dva pa vedno lažje plačujeta najemlino za prazno stanovanje kakor posamezno za drage meblirane sobe.

— **Poprava železniške proge Zagreb - Osijek.** Železniška proga Zagreb - Osijek je bila že v tako desolantnem stanju, da so morali voziti vlaki zelo počasi, a so se kljub temu pogosto dogajale nesreče. Sedaj se je prometno ministrstvo končno odločilo za temeljito popravilo te proge. Delo je te dni pričelo in bo do jeseni dovršeno.

— **Po sedmih letih končan proces.** Pred okrožnim sodiščem v Travniku je bil te dni končan proces, ki se vleče že od leta 1920. Takrat je policija obtožila 45 delavcev, ker so priredili kljub prepovedi protestni shod. Preiskava se je vlekla vse do sedaj. Na razpravi se je izkazalo, da jih je med tem od 45 obtožencev že 30 umrlo, ostalih 15 pa je sodišče oprostilo. Za proces je vladalo med delavstvom veliko zanimanje, ker je bilo vse radovedno, kako stališče bo zavzelo sodišče k dogodkom pred sedmimi leti, ki so bili že pozabljeni.

— **Arrestirani golofica in špijona.** Mariborska policija že del časa zasleduje nekoga Marjo Dragojevič Stevič, ki je osumljen špijonaže. Te dni so jo prišli v Osijeku, kjer je s ponarejenimi listinami izvršila razne golofice. Potovala je po celni državi in se zlasti zanimala za vojaške objekte. Dragojevič Stevič je lepo deček, ki si je znala povsod utreti pot in jo smatralo zato oblasti za tem nevarnejšo. Doslej se je znala vedno spretno izmikati nastavljenim mrežam. Izročena je bila sodišču, ki vodi nadaljno preiskavo.

— **Velika tatvina v vlaku Zagreb - Split.** V včerajšnjem večernem brzovlaku na progi Zagreb - Split je neznan umovnik izmaknil neki Čehinji kovčeg, v katerem je imela 60.000 Din gotovine in razne dragocenosti. O storilu doslej ni nobenega sledu.

— **Drzen vlomilec.** Vse varnostne oblasti, orožniki v ljubljanski in kamniški okoli, kakor tudi ljubljanska policija, neprestano zasledujejo mladega potepuha in drzenega vlomilca Alberta Šlegla, ki je zadnji čas v ljubljanski okoli in okoli Kamnika izvedel več drznih vlovov in tatvin. Pred tremi dnevi je Šlegel v odsotnosti domačih splezal na streho hiše posestnika Janeza Dolničarja v Prelogu pri Ihanu. S strehe se je spustil v notranjost hiše ter prebrskal vse omare in skrinje, za kar je imel dovolj časa, ker so bili domači ves dan na polju zaposleni. Odnesele so 570 Din gotovine in mnogo obleke v skupni vrednosti 1700 Din.

— **Pri ljudeh z oslabilim delovanjem srca** Vam pripravi kupica prirodne grenčice »Franc - Josef«, zaužita vsako jutro na tešče, lahko telesno odvajanje. Strokovni zdravniki za srce so prišli do zaključka, da celo pri težkih oblikah napak srčnih zaklopnic učinkuje voda »Franc-Josef« zanesljivo in brez vsakršnih težav.

Dr. EDVARD JEMEC

zdravnik

zopet redno ordinira od 2 do 4

Tržaška cesta št. 8.

Iz Ljubljane

— **Iz Češkoslovaško odlikovanje.** G. prezident češkoslovaške republike je odlikoval znano šolsko delavko go. Ana Jugo v o z zlato medaljo reda Belega leva za njene izredne zasluge za Sokolstvo. To odlikovanje je izročil ge. Jugovi 20. t. m. g. konzul češkoslovaške republike v Ljubljani dr. Fr. Resl v prostorih tukajšnjega konzulata.

— **Iz Odlikovanje za zvesto službovanje.** S srebrno svetinjo za dolgoletno zvesto službovanje je bil odlikovan g. Josip Kurent, blagajniški sluga Kranjske hranilnice, ki uživa med svojimi mnogostevnimi znanci v Ljubljani splošne simpatije. Odlikovanje je najstarejši uslužbenec Kranjske hranilnice, pri kateri je v službi že od leta 1889, ko je prišel od vojašnice, kjer je služil kot narednik pri 17. pešpolku 10 let in 3 mesece. Med vojno mu je padel na italijanski fronti sin edinec Fran, uradnik ljubljanske tobačne tovarne, ko je bil kot nadporočnik povojnik 10. stotnije 17. pešpolka. Smrt sina edinec je mater, soprogo g. Kurenta, tako potrla, da je vsa leta potem neprestano hiral in lani meseca februarja umrla. Gosp. Kurentu k zaslužnemu odlikovanju iskreno čestitamo!

— **Iz Glavna carinarnica in telefon.** Iz trgovskih krogov smo prejeli prav utemeljeno pritožbo glede glavne carinarnice. Pritožba naglašja, da trgovci, ki imajo dnevno posla z glavno carinarnico, zamaženo iščejo v telefonskem seznamu glavno carinarnico. Nikjer pod nobeno v poštah prihajajočo črko je ni. Glavna carinarnica kot taka ni lastnica telefona. Sedaj pomislite, koliko nepotrebnih potov ima s časom računajoči trgovci, ki bi lahko opravili svoj posel s carinarnico po telefonu, pa ne more, ker mu številka carinarnice ni znana. Nekateri trgovci so končno vendare doznali, da ima glavna carinarnica nekak taježen telefon, toda ne pod svojim imenom, marveč na ime kemijski laboratorij carinarnice. Prejšnje dni je inspiciral carinarnico generalni direktor carin dr. Konrad Smid ter je prišel tudi na ta nedostatek. Takoj je odredil, da dobi carinarnica telefon na svoje ime. Prav je tako!

— **Iz Preuredba v splošni bolnici.** V ljubljanski splošni bolnici se je 21. t. m. premetil otolaryngološki oddelki, ki je doslej posloval v poslopju kirurškega oddelka, v paviljonu št. III, kjer ima zaenkrat 22 postelj. Vedno prenapolnjeni kirurški oddelki se s to premetitvijo pridobili na prostoru.

— **Iz Kredit za carinarnico v Ljubljani.** Pred dnevi smo javili, da je posebna komisija pregledala teren v Zeleni jami, na katerem se ima zgraditi glavno carinsko poslopje. Kakor javljajo sedaj iz Beograda, je glavna direkcija carin odobrila iz kaldrinjskega fonda ljubljanski občini kredit 8 milijonov Din za gradnjo carinskega poslopja.

— **Iz Objetnost kopalcev.** Pišejo nam: Včeraj popoldne so na Tomačevem mladi kopalci-dečki metali kamenje v Savo, pri čemer je eden izmed njih zadel s kamnom v vodi kopačočo se deklaro ter jo ranil na čelu. K sreči poškodba ni bila težka, toda nesreča bi bila lahko večja. Prav je, da je mladina vesela, da si krepki mišice v prostem času, menimo pa, da lučanje kamenja ne more biti edino sredstvo za doseg tega namena, posebno tam ne, kjer je več ljudi. Zato priporočamo staršem, naj bolje pazijo na svojo dečo, da ne bo nepotrebnih nezgod.

— **Iz Prememba posesti.** Kakor čujemo, je zavarovalnica »Croatia« v Zagrebu kupila od gospe Magde Schleimer hišo v Se-lenburgovi ulici št. 4. S tem je ta zavod v posesti že druge hiše v Ljubljani.

— **Iz Vreme.** V zadnjih paslih dnevih je vladala silna vročina. Osebito je zadnja dva dneva temperatura dosegla v Ljubljani višek. Vsa Ljubljana je drvela v vodo, kopalni vlaki so bili vedno nabito polni, tako proti Gorenjski do Rateč. Ježici in Kresnjam. Vsa prosta kopalnica so bila kakor pravcati mravljišče. Kopalci in turisti so za nedeljo delali že razne načrte, ki se bodo na prižbe izjavili, kajti danes je začel barometer rapidno padati in okoli pol dneva so se zgrnili nad Ljubljano črni oblaki. Začelo je tudi grmeti. Sneli ob 21. je kazal barometer 758.4, termometer + 23.5° C, danes ob 7. zjutraj barometer 759, termometer + 18° C, opoldne barometer 756, termometer + 29° C. Najvišja temperatura je včeraj znašala + 29° C.

— **Iz Udruženje vojnih invalidov.** Krajevni odbor v Ljubljani priredi v nedeljo dne 31. julija veliko vrtno veselico na Strelišču pod Rožnikom. Vzpored veselice je tako obširen in zanimiv, da ga na tem mestu kar naenkrat ni mogoče objaviti; pač pa se bode to storilo dnevno v manjših odlomkih. Opozorjamo na daljše dnevne priobitve glede te veselice. Zabava bo nad vse zanimiva.

— **Iz »Edinost«, izobraževalno društvo** napredne mladine v Ljubljani, priredi v nedeljo 24. t. m. ob 5. uri popoldne v gostilni »Kolezija« v Trnovem (pri Pečju) tamburaški koncert s sodelovanjem društvene pevškega kvarteta. Po koncertu prost zabava s plesom, šaljivo pošto, keglijanjem na dobitke, cveticami itd. Vstop prost.

— **Iz Poljanilo.** V zadnji številki smo poročali v notici »Tatvine« o natakarciji Micki, ki nas je pozneje naprosila, da poročilo popravimo. Ugotavljamo, da odgovarja resnici prvo poročilo. Sicer pa pride zadeva itak pred sodišče, kjer se bo izkazalo, kdo ima prav.

— **Iz Pes pšenične barve »Pazi«** z verigo se je izgubil. Kdor ga je našel, naj ga odda Misson. Janez Trdinova ul. Ljubljana, proti dobri nagradi.

— **Iz Tatvine.** Prevoznik Joško Zupan na Glincah je policiji naznanil, da mu je neznan človek ukradel konjske vaje in daljšo vrvo. Zupan je približno za 800 Din oškodovan. Na Erjavčevi cesti stanujočemu železničarju Leopoldu Juhu sta bili ukradeni dve 60 Din vredni kokoši. Hišnik invalidnice v bivši šentpeterski kasarni je policiji prijavil, da je včeraj neka starejša ženska z njive invalidskega doma na Aškerčevi cesti pobrala za 300 Din stročjega fižola. Poljsko tatavo zasledujejo in jo bodo v kratkem prišli, ker so ji na sledu.

— **Iz Tihotapstvo saharina.** Finančna kontrola z največjo natančnostjo vodi preiskavo proti tihotapcem saharina. Včeraj je bila izvršena na obvestilo obmejnih organov na Rakeku hišna preiskava pri neki tihotapki, ki stanuje v Vilharjevi ulici. Mnogo saharina so vtihotapili zadnji čas v Italijo.

— **Iz Ponesrečen skok.** Na Golovcu pri nekdanji Anžičevi gostilni, ki je sedaj last inž. Uhlja, so včeraj mladi podjetneži izvajali razne akrobatske poskuse. Bivši mornar France Mohor, star 26 let in slastičar v Trbovljah, je hotel na vsak način pokazati svojo umetnost v skoku. S terase vile je hotel skočiti kakih 10 metrov globoko. Ostali, fotograf Pogantnik, Ferdinand Srpan in popularni kapetan s Pasjege broda so mu branili. Mohor je kljub temu skočil in si je pri tem izpahnil levo nogo. Prvo pomoč so mu nudili na Golovcu, na kar so o nesreči potom policijske stražnice na Dolenjski cesti obvestili reševalno postajo, ki je poslala rešilni voz v Hradskega vas. S hriba sta organa reševalne postaje Moharja prinesla do voza in nato odpeljala v bolnico, kjer so mu nogo naravnali. Ker ni bila poškodba težje značja, je Mohor še enoči zapustil bolnico in se odpeljal domov v Trbovlje. Pred skokom se je sam možato potkal na prsa: »Saj sem že dostikrat skakal. Posebno pri marinarjih.«

— **Iz Vodnjak za tivolskim gradom,** ki je bil že izza vojske pokvarjen, je dal mestni magistrat temeljito popravil, tako, da zopet redno funkcijonira. S tem je ustrezno ponovnim prošnjam četalcov, da imajo v tivolskih nasadih dobro pitno vodo iz mestnega vodovoda. Vodnjak priporočamo občinstvu v varstvo.

— **Iz Družabni večer s koncertom** se vrši v soboto 23. t. m. na Taboru. Vstopnine ni, cene dnevene. Vabimo članstvo, sokolske rodbine in vobše prijatelje Tabora. — Odbor.

— **Iz Koncert v hotelu »Tivoli«** se vrši v nedeljo 24. t. m. od 15.—20. ure. Vstopnina prosta. Priporočila se Vekoslav Dolničar.

— **Iz Dunajske bluze in otroške obleke.** Kristof-Bužar. Stari trg. Cene nizke. 68-L

ITO — zobna pasta najboljša!

— **Iz Drobil politjske kronike.** Kronika danes beleži z velikim zadovoljstvom, da so se začeli prazniti policijski zapori in da ni bil od včeraj do danes opoldne nihče aretiran. Prijavljene so štiri manjše tatvine, neka oseba pa je ovadena radi nakupa ukradenega blaga. Noč je bila drugače mirna, samo nekateri razgrajali so divjali po mestu. Visoki in močni France, ponosni Stanko

in bradati Jože so se v neki gostilni prepirali, ali je dovoljeno hoditi po železniškem tiru. Debatu jih je tako razvnela, da so se začeli med seboj pretepati in razgrajati. Sili jim je v možgane tudi dalmatinec. Neki Janez je prijavljen radi kaljenja nočnega miru, neki Evstahij pa radi pijanosti. Vozniki, 10 po številu, so prijavljeni radi cestno-policijskega reda.

— **Kolesarske dirke »Savec«** se vršijo v nedeljo dne 24. t. m. na progi Ljubljana-Planina in obratno. Start in cilj — Tržaška cesta km 2.200 (gostilna Kramar). Začetek ob 15. 1. Glavna društvena dirka km 90, 2. Dirka novincev km 10, 3. Damaka dirka km 4, 4. Invalidska dirka km 4, 5. Seniorska dirka km 4, 6. Zvezna dirka km 20. Po končanih dirkah se vrši srečanje za 10 lepih dobitkov. Skupni odhod z godbo »Gradaš« iz Sv. Jakoba trga ob pol 14. 578-n

Iz Celja

— **Nočno lekarniško službo** opravlja ta teden lekarna »Pri Krizu« na Cankarjevi cesti.

— **Srečke za novinarsko loterijo** se odslej dode le v trafikli Kovač v Aleksandrovi ulici.

— **Iz duhovniške službe.** Iz Celja je prestavljen k Sv. Magdaleni v Mariboru tukajšnji kaplan in katehet g. Anton Cafuta. Z njim odide vnet in vreden duhovnik. Na njegovo mesto pride g. Janez Granfol, kaplan v Grizah.

— **Generalni direktor carin g. dr. Konrad Smid** je te dni inspiciral celjsko carinarnico.

— **Nova obrt v Celju.** V Aleksandrovi ulici je pričel svojo obrt kolarski mojster g. Jože Stanjko. G. Stanjko se je priselil iz Maribora.

— **Dolgo iskani zločinec.** Te dni je celjska policija na tukajšnjem kolodvoru aretirala nekega Janeza Podobnika, ki je oktobra 1926 okradel sivolaga tovariša Franca Rezarja. Ukradel mu je razne obleke v vrednosti okrog 1425 Din. Te stvari je potem prodal. Na celjski policiji pa se je po aretaciji izkazalo, da je aretirani Podobnik dolgo iskani zločinec, ki je leta 1925. izvršil rop na Majli Keržicu iz Kavrana pri Nevljah v okolici Kamnika. Podobnika so izročili v zapore celjskega oprožnega sodišča.

— **Poljski tatovi** so se pojavili v Celju in okolici. Po vrtovih in njivah kradejo razne prideleke. Prav radi obiskujejo vrtove pri uradniških vilih ob železnici. Ujeti se doslej še ni posrečilo nobenega.

— **Grozde** se prodaja na celjskem trgu kilogram po 24 Din.

Iz Maribora

— **Težka avtomobilska nesreča.** V zadnjem času so v Mariboru avtomobilske in kolesarske nesreče na dnevnem redu. Včeraj beleži kronika zopet težji slučaj. Mehanik Franc Bauman se je v spremstvu nekega Hobacherja peljal z avtomobilom iz Maribora proti Ptuj. V bližini tezenskega gozda je nenadoma počila pnevmatika na zadnjem desnem kolesu. Suneč je bil tako silen, da se je avto dvakrat v zraku pržucnil in treščil nato z vso silo v cestni jarek. Bauman je dobil pri padcu težje notranje poškodbe, Hobacher pa je odnesel le par prask. K sreči je privozil mimo v tem trenutku avto rešilnega oddelka, ki je ponesrečenca takoj prepeljal v mariborsko bolnico. Avto je po čudnem naključju ostal popolnoma nepoškodovan in je, ko so zamenjali počeno pnevmatiko, nadaljeval vožnjo v Ptui.

— **Nova manufakturna trgovina v Mariboru.** Na Glavnem trgu je bila otvorjena te dni nova manufakturna trgovina »Pri zvezdi«. Maribor je torej z manufakturnim blagom dobro založen, saj ima skoraj 50 manufakturnistov.

— **Izpuščen iz zapora.** Kakor smo poročali, je bil pred dnevi aretiran Franc Pirc, vodja »Marstana« in društva »Dom ubogihe«, ker je prešlo državno pravdnistvo več ovadb radi poslovanja pri teh usta-

novah. Državno pravdnistvo je uvedlo preiskavo, včeraj pa je bil aretiran zopet izpuščen iz zapora. Preiskava se nadaljuje.

— **Nova revija v Mariboru.** V Mariboru začne izhajati v kratkem poučna in zabavna revija pod naslovom »Problemi života«. Revija bo spisana v srbohrvaščini.

— **Mali begunec.** Včeraj je prišla policija na tru Kralja Petra petletnega dečka, ki se je brez spremstva in nadzorstva sprehajal po prometnem trgu in bi bil kmalu prišel pod voz. Stražnik ga je odpeljal na policijo, kjer je mladega begunčka nasitila in ga oddala v deško zavetišče, obenem pa obvestila orožništvo v St. Ilju, da poišče za njegove starše. Kako je prišel dečko v Maribor, ni znano.

Gospodarstvo

Stanje Narodne banke

dne 15. julija 1927.

Razlika v primeri s stanjem 8. julija

AKTIVA:	
Kovinska podlaga	492.2 — 1.5
posojila	1253.5 + 27.7
račun za odkup kronskih novčanic	1102.6
račun začasne zamenjave	319.7
državni dolgovi	2966.3
vrednost državnih domen	2138.3
saldo raznih računov	1509.4 — 11.7
Skupaj 9782.3	
PASIVA:	
Od glavnice izplačano	30.0
rezervni fond	9.7
novčanic v obtoku	5355.1 — 77.1
državni račun začasne zamenjave	319.7
državne tirjatve po raznih računih	234.6 + 9.3
razne obveznosti	1611.5 + 82.0
državne tirjatve za zastavljene domene	2138.3
ažijo za kupovanje zlata	83.0
Skupaj 9782.3	

Obrestna mera ostane neizpremenjena. Obtok novčanic se je zmanjšal od zadnjega izkaza za 77.100.000 Din.

— **Trgovinska pogodba z Nemčijo.** Trgovinska pogodba z Nemčijo bodo najbrž zaključena 30. t. m. Pogodba se sklepa za 2 leti z odpovednim rokom 6 mesecev. Nemci so zahtevali pravico priseljevanja svojih trdk v našo državo, kar je pa naša delegacija odklonila. Naša delegacija je zahtevala, da se prevoz živine iz ene v drugo državo uredi s posebno veterinarsko konvencijo. Nemška delegacija je to zahtevo odklonila, češ da Nemčija z nobeno balkansko državo noče skleniti veterinarske konvencije, ker je združeno stanje balkanske živine slabo. Od popusta na carini, ki jih dobimo s trgovinsko pogodbo od Nemčije, je vezan popust na carini za našo koruzo, fižol, suhe slive, marmelado, vso perutnino, razen gosi, in za ribe. Pri vseh problemih, ki tangirajo našo domačo industrijo, je naša delegacija odklonila popuščanje. To velja zlasti za izvoz in uvoz tekstilnega blaga, usnja in umetnih gnojil.

— **Nazadovanje državnih dohodkov.** Generalna direkcija državnega računovodstva je objavila običajni pregled državnih dohodkov in izdatkov, iz katerega je razvidno, da je bilo v proračunu za dobo od aprila do decembra lanske leto določeno 9.379.000.000 Din, dočim je prešla državna blagajna samo 8.379.000.000. Razlika znaša skoraj eno milijardo ali okrog 11 odstotkov. Značilno je, da presegajo v proračunu določene postavke samo dohodki od neposrednih davkov, carine, državnih monopolov, kapitalov in fondov.

— **Statistika zunanje trgovine kraljevine SHS za leto 1926.** Generalna direkcija carin je izdala obširno statistiko naše zunanje trgovine v preteklem letu. V knjigi, ki obsega 450 strani, so zbrani vsi podatki, tičočji se naše zunanje trgovine. To delo bo gotovo vzbudilo med gospodarskimi krogi zasluzeno zanimanje, saj je naša statistika, zlasti gospodarska, doslej z redkim izjemami spala. Knjiga stane 150 Din in se doblja pri vseh glavnih carinarnicah.

Zahvala.

Za vsa izkazana nam sožalja ob prerani izgubi naše ljubljene, nepozabne soproge, mamice, stare mame in tašče, pokojne gospe

Ivanke Kokaljeve roj. Martinak

izrekamo tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znancem najtoplejšo zahvalo.

Še posebno se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so našo blago pokojnico spremili na njeni zadnji poti, ter za poklonjeno krasno cvetje.

Ljubljana, 23. julija 1927.

Žalujoče rodbine: Kokalj, Širca, Trošt

Bolgarske rože in rožno olje

Kje in kako se izdeluje rožno olje. — Zanimivi podatki iz te važne panoge bolgarskega narodnega gospodarstva

Bolgarija je že pred mnogimi stoletji zaslovela po svojih rožah in rožnem olju, ki ga poznajo vsi razkošni svetovni saloni. Med gorama Stara planina in Srednja gora v krasni Tundžanski dolini, zlasti v kazanliškem in karlovskem okraju imajo Bolgari velika z rožami zasejana polja. Bolgarsko rožno olje se izdeluje iz listov rdeče in bele rože. Še vedno je sporno vprašanje, dali so izdelovali rožno olje prvič v Perziji okrog 16. stoletja ali v Evropi. Večina učenjakov je naziranja, da se je rožno olje izdelovalo najprej v Evropi. Nekateri avtorji trdijo, da so začeli v Bolgariji gojiti rože že v 12. stoletju. Za izdelovanje rožnega olja goje rože še dandanašnji v Mali Aziji, kjer izdelajo letno okrog 1000 kg te dragocene tekočine. Maloazijsko rožno olje pa zaostaja daleč za bolgarskim. Poleg tega goje

rože v Bengaliji in v Nemčiji, kjer imajo pri Milittzu kakih 2250 ha rožnih plan-taž.

Za izdelavo rožnega olja je najboljša rdeča vrtnica. Njeno steblo doseže višino 1 in pol do 2 metra. Cvete od začeta maja do sredine junija. Bela vrtnica ima več cvetov, vendar pa ne diši tako lepo, kakor rdeča. Zato daje tudi manj olja. Stebla rdečih in belih vrtnic vsade v 40 do 50 cm globoke in 30 do 40 cm široke brazde. Pri tem je treba strogo paziti, da na polju ni nobenega plevele. Jeseni je treba poskrbeti, da se obvarujejo stebela mraza. Rože okopavajo spomladi in jeseni. Spomladi porazejo suhe vejice. Steblo poganjajo in cvete 20 do 25 let, toda že po 10. letu se število cvetov znatno zniža in zato morajo rože na novo cepiti. Bela roža je v tem pogledu bolj trpežna kakor rdeča. Cvetje obirajo navadno ob meglenih dneh, ko je v ozračju dovolj vlage, da se vonj rož ne izgubi. Naigrano cvetje nalože v vreče in odpeljejo takoj v destilacijske stanice. Razmeroma dobro polje daje 3.000 do 3.500 kg rož s hektarja. Redko znaša pridelek 5.000 kg na hektar. Starejše rožne plantaže dajejo povprečno 1.200 do 1.500 kg. Iz rožnih listov se destilira najprej rožno olje, potem pa še nekaj postranskih destilatov. V prejšnjih časih se je vršila destilacija v primitivnih stanicah, opremljenih s tako zvanimi alambici, to so stroji, ki izjemajo iz rožnih listov sok. Moderne destilacijske stanice, zване »giulpani«, so začele zdaj izpodrivati stare stanice. Do leta 1918. je imela Bolgarija 15.000 starih stanic, zdaj pa jih ima samo še 5.000.

Prvi in najboljši destilirani izdelek se imenuje baš drugi ajak. Poleg teh destilatov rožnega olja se pridobiva tudi rožna voda, ki zelo lepo diši po rožah. Njen boljši destilat se imenuje surija, slabši pa grefe. Moderne destilacijske stanice izdelujejo tudi fini destilat rožnega olja druge vrste, znan pod imenom rosea. Kemična sestavina rožnega olja je zelo komplicirana in zato jo je težko analizirati, zlasti ako je treba določiti čistoto ali stopnjo ponarejenega rožnega olja. Posebno težko je spoznati falsifikat azijskega rožnega olja. Glavna eterična elementa rožnega olja ta stearopten in eleopten. Rožno olje zmruze pri 15 do 20 stopinj C. Pri tej temperaturi začne stearopten kristalizirati.

Iz kemične analize je razvidno, da bolgarsko rožno olje daleč nadkriljuje sorodne izdelke drugih držav. V novejšem času je nad polovico te industrije v rokah veletrgovcev, ki kupujejo rože po

8 do 9 levov kg in jih destilirajo v svojih stanicah. Z uvedbo modernih destilacijskih stanic in s koncentracijo trgovine z rožnim oljem so bili težko prizadejti oni bolgarski seljaki, ki goje rože. Njihova usoda je namreč odvisna od veletrgovcev, ki po svoji volji določajo ceno rožnega olja. Stambulski je nastopil proti izkoriščanju seljakov na ta način, da je ustanovil združene destilacijske stanice in zadržno trgovino z rožnim oljem.

Pereče je tudi vprašanje ponarejanja rožnega olja. Rožno olje je zelo podobno nekemu azijskemu olju, zvanemu teriše. Zanjta leta so začeli mnogi trgovci prodajati to nepristno olje in zato so cene rožnega olja padle. Verižništvo z rožnim oljem, razne bolezni na steblih, posledice svetovne vojne in drugi činitelji so povzročili znatno nazadovanje produkcije rožnega olja v Bolgariji. Leta 1905. je pridelala Bolgarija na 7.304 ha 4300 kg rožnega olja, leta 1910 na 7606 ha 2915 kg, leta 1915. na 8698 ha 2370 kg, leta 1920 na 6356 ha 1200 kg in leta 1923. na 4400 ha 1478 kg. Cena rožnega olja se giblje med 200—230 levov za 5 gramov. Za 1 kg rožnega olja je treba 5.000 do 7.000 rožnih listov.

Krojaški pomočnik — doktor prava

V slavnostni dvorani dunajske univerze se je v četrtek vršila zanimiva promocija. Za doktorja prava je promoviral študent Franc Ksaver Vales, ki pa ni samo jurist, marveč tudi izkušen krojaški pomočnik.

Dr. Vales, ki je danes star 24 let, je sin damskega krojača. Ko je bil star 10 let, je prošil očeta, da ga da v srednjo šolo. Oče se je sprva temu upiral, končno pa je pristal. a le pod pogojem, da se fant istočasno uči tudi krojaštva. Sin je ubogal očeta. dopoldne je delal v očetovem ateljeju. Prirezoval je damske plašče, vbadal šivanko in vobče opravljal vsa dela, ki jih mora znati spreten krojač. Zvečer pa je posedal h knjigam in sprejal amo. amas. amat...

Tako so pretekla leta. Sin je z odliko dovršil gimnazijo. istočasno je tudi pri očetu avanziral za pomočnika. Oče je menil, da se bo sin zadovoljil z maturo, toda varal se je. Sin se je vpisal na juridično fakulteto, dasi je bila očetova srčna želja, da se pripravi na mojstrsko skušnjo v krojaški obrti. Toda Franc Vales je bil marljiv. Paralelno s študijem se je pripravil tudi na mojstrsko skušnjo, istočasno pa se je učil tudi angleščine, italijanščine in češčine. Vse tri jezike obvlada v govoru in pisavi.

Nedavno je položil mojstrski izpit, a pred dnevi je promoviral za doktorja prava. Redkemu slavlju so prisostovali

tudi številni njegovi krojaški stanovski tovariši in mu izrekli prisrčne čestitke.

Mladi jurist se dosedaj še ni odločil za svoj bodoči poklic. Zaenkrat name-rava k sodišču, dočim je želja njegovega očeta, ki je mnenja, da »dohtarji« itak nimajo nič dela, da postane slaven konfektionar, ki bo lahko delal čast prestolici avstrijske republike.

Golobi, ki so slutili nevarnost

O izrednem instinktu, ki je razvit pri živalih, zlasti pa pri pticah, priča dogodek, ki se je te dni pripetil na Dunaju. V raznih okraških in vdolbinah justične palače na Dunaju je gnez-dilo več sto parov golobov. Nekaj dni pred katastrofo, ki je zadela justično palačo, pa so nekateri pasanti opazili, da se golobi selijo. Ptice so se preselile na sosedno poslopje parlamenta in tam gnezdile.

Nihče ni vedel, kaj je golobe na-gnalo iz justične palače, nihče si ni vedel razlagati, kaj je bil vzrok selitve golobov, ki so že desetletja gnezdili v justični palači. Končno so sklenili, da golobe, ki so s svojim blatom justično palačo precej onesnažili, preženejo s poslopja parlamenta. Za to akcijo je bil določen petek, oni usodni petek, ko je postala justična palača žrtev plame-na, pred katerim je golobe rešil naravni instinkt.

Dempsey porazil Sharkeya

V Newyorku se je v četrtek vršil boksmatch med Jack Dempseyem in Sharkeyem. Borba ni bila prvenstvo, naga, pač pa kvalifikacijskega značaja. Šlo je za to, kdo od obeh tekmovalcev pride v poštev za nastop proti dosedanjemu prvaku Tunneyu. Za match, ki ga je spretno in z veliko reklamo organiziral znani manager Tex Ricards, je vladalo v Ameriki, zlasti pa v Newyorku, ogromno zanimanje. Že v predprodaji je bilo prodanih za 800.000 dolarjev vstopnic, na dan borbe same pa je ogromni newyorški stadion napolnilo nad 100.000 gledalcev. Za vstopnice se je preplačalo nad 100 dolarjev.

Borba sama je bila zanimiva in ostra, vendar je bil Dempsey očitno boljši. Sharkey ga ni nikdar resno ogrožal. Zanimivo pa je, da je Sharkey slovel kot favorit in da so bile stave v razmerju 7 : 5 njemu v prilog. No, Dempsey se to pot ni dal ugnati. V sedmem krogu je potolkel Sharkeya knock-out. Publika mu je po zmagi, s katero se je kolikor toliko rehabilitiral za poraz, ki mu ga je prizadejal Tunney, prirejela viharne ovacije. Zasluzil pa je Dempsey s to zmago okoli 14 milijonov Din, a Sharkey 2 in tričetrt milijona Din.

Dempsey se je za odločilni spopad temeljito pripravil. Dnevno je treniral s štirimi partnerji, takoj nato pa je vedno nastopil proti orjaškemu črncu Carterju, ki ga je sicer večkrat gladko potolkel, vendar je Dempsey s tem samo profitiral. Povrnila se mu je vsa vztrajnost in odločnost, njegovi udarci so bili tako silni, da se je Sharkey mestoma opotekal. Za borbo proti Tunneyu se Dempsey vestno pripravilja in sportniki so mnenja, da ga bo porazil.

Pedantni Angleži

Angleži so znani kot skrajno vestni in pedantni ljudje, v gotovih slučajih celo skrupulozni. To priča tudi dogodek, ki se je nedavno pripetil v uradu za najdene stvari v Manchesteru.

Neki potnik je pozabil v vlaku popolnoma nove rokavice in odšel je v urad za najdene stvari, da poizve o njih usodi. Ko je stopil v urad, je opazil, da leže na mizi njegove rokavice, toda drugi potnik, ki je bil istotako v uradu, jih je reklamiral zase. Pravi lastnik je takoj ogorčeno protestiral in zahteval, naj mu rokavice vrnejo. Uradnik je skomignil z rameni in la-konično pripomnil:

— Prav žal mi je, gospod, toda vaši zahtevi ne morem ugoditi. Ta go-spod — pokazal je na prvega potnika — je bil pred vami tu. Opisal je roka-vice tako natančno, da sodim, da so njegove. Zato jih moram izročiti nje-mu.

In pravi lastnik je bil nato priča, kako je njegov srečni tekmeec z lepimi rokavicami smehljaje zapustil lokal. Ko se je njegova portotost nekoliko poglobila, je pripomnil uradniku:

— No, torej, če ste že onemu dali moje rokavice, potem mi dajte vsaj kak drug najden par na ogled. Mogoče pa le najdem izgubljene rokavice.

Toda uradnik je ostal neizprosen.

— Prav žal mi je, da tudi tej vaši želji ne morem ustreči. Vi ste malo prej izrecno poudarjali, da so rokavice, s katerimi je odjadril oni gospod, vaše. Dveh parov vendar niste pustili v vla-ku! In promptno se je okrenil ter po-kazal presenečenemu potniku hrbet.

Političen atentat v Mehiki

— London, 21. julija. Glasom poročil iz Mehike je bil včeraj izvršen atentat na ameriškega poslanika v Mehiki. Napadalec so pobegnili. V diplomatskih krogih se za-trjuje, da bo imel ta atentat težje posledice, ker se ameriška vlada ne bo zadovoljila samo s kazenskim zasledovanjem krivcev, marveč bo zahtevala večje zadoščenje. Domneva se, da so izvršili atentat anarhisti, da se maščujejo za obsodbo anarhistov Sacca in Vanzettija.

Mladim ljudem!

Beseda človek pomeni izdrževalec. Štirinaistletni mladenič že pričinja zaluzevati za svoje potrebe, zato pa je že mlad človek. Navadno to ne velja za mladeniče iz imovitih rodbin, ker ti v štirinajstih letih starosti sebi še nič ne zaslužijo. Res je pa, da je bogatih staršev pri nas malo. Več je pa mladeničev, ki se smatrajo za otroke imovitih roditeljev. Upamo pa, da je takih malo in da se ne spleča govoriti o njih.

Vi, mladi ljudje, korakaite z odločnostjo v svet! Ne bodi vam žal, ker vas vaši stariši ne morejo ali nečejo šolati še naprej. Ves svet je šola, najboljši učitelj je pa delo, najboljši pomočnik pa siromaštvo. Večina odličnih ljudi je zapustila rodno streho s culico, majhno, kakršna je vaša. Veličina naše dobe je v tem, da so siromašnemu človeku pri-stopna tudi najvišja mesta. Odvisno je samo od njega, njegovih sposobnosti in vztrajnosti, da pride do cilja.

Za svoj poklic si izberite svobodne obrte, t. j. obdelovanje zemlje, trgovino, indu-strijo. Samo v svobodnem obrtu se popolnoma razvija človeško življenje. Samo v njih ne-pogojno zmagujeta moč in sposobnost ljudi. Vaše geslo bodi moč telesa in duha iščite borbe! Ne bojte se udarcev! Ne slabite svojih teles z napakami popivanja kajenja itd. Raz-vada je mati poraza. Vrlina in zmernost vodi do zmage.

Tomaž Bata

Narodni železničarji o pereh železničarskih vprašanjih

Oblastni odbor Udruga jugoslovenskih narodnih železničarjev in brodarjev Ljubljana je na svoji redni seji, dne 20. VII. 1927, s ozirom na položaj slovenskih železničarjev in vseobče razmere sklenil soglasno:

Sledeti komunikacije:

Z ozirom na dejstvo, da se zadnje mesece med slovenskimi železničarji uganja agitacija, ki je v škodo slovenskim železničarjem in službi Oblastni odbor UJNZB Ljubljana ugotavlja sledeče:

1. UJNZB je vsedrjavna narodna nepolitična strokovna stanovska organizacija jugoslovenskih železničarjev in brodarjev, katere vrhovno vodstvo tvori skupen Centralni odbor v Beogradu ter 6 Oblastnih odborov in sicer v Beogradu, Subotici, Sarajevu, Zagrebu in Ljubljani za železničarje in v Splitu za brodarje. Organizacija ima nad 25.000 članov, Srbov, Hrvatov in Slovencev, pravoslavne, katoliške in muslimanske vere. Politično se organizacija ni nikdar na nobeno stran naslanjala ali eksponirala, ker je to po pravilih nemogoče in bi ob enem tudi značilo propast društva. Vselej tega Oblastni odbor brez vsakega nadaljnjega komentarja poziva gospoda bivšega narodnega poslanca in Ministra na razpoloženju Antona Sušnika naj točno označi one voditelje UJNZB Ljubljana, katere v Beogradu poznajo, da se pri vsakih volitvah v Sloveniji družijo z samostojno demokratsko stranko. Drugače mora Oblastni odbor UJNZB smatrati izjavo g. Ministra na razpoloženju za navadno kleveto.

2. UJNZB je edina organizacija v državi, ki je v vprašanju proračuna za Ministrstvo za promet dalo točne podatke vsem merodajnim faktorjem v vladi in v parlamentu prve dni meseca januarja letosnjega leta, ko proračun Ministrstva za promet v pripadajoči sekciji finančnega odbora narodne skupščine ni bil niti v pretresu. Obveščeni so bili pisмено z vpsolanim Glasnikom št. 1 vsi člani finančnega odbora in vsa predsedstva parlamentarnih klubov. Poleg tega so člani Centralnega odbora po sidru seje še posebej obvestili in prosili poznane poslance takratnih vladnih in opozicijskih strank. Proračun je bil v januarju v finančnem odboru izločen zaradi neodobitve postavk pred vsem v materialnih pozicijah za delavske mezdil pozneje tudi izglasovan. UJNZB je v februarju t. l. še posebno vlogo ponovno opozorilo sedanega gospoda Ministra Milosavljeviča, da so krediti premali in da bo treba ali delavce odpustiti ali znižati plače.

3. Delavski krediti so bili premali in sicer: V poziciji 908/2 za prometno osebje za približno 24.000.000 Din, v poziciji 909/4 za progovne sekcije za pribl. 50.000.000. Din ter v poziciji 910/7 za strojno službo za pri-

blizno 40.000.000 Din za delavnice v poziciji 922/3 za približno 40.000.000 Din. Ministrstvo je sedaj dalo naknadne kredite in sicer 24.000.000 za gradbeni oddelek za pozicije 909/4, 20.000.000 za strojno službo za poziciji 910/7 in 30.000.000 za delavnice za poziciji 922/4, vse te svote iz rezervnega fonda. Za prometni oddelek torej za eksperimentalno postajno in vlakovno strojno službo do danes niso dali še nikakoli krediti. Naknadni krediti so premali in so se morale vsled tega tudi v Ljubljanski direkciji znižati urnine delavstvu ter akardne premije v delavnici v Mariboru in v kurilnicah za pribl. 10 do 15%. Progovne sekcije z nižanimi urninami v Ljubljanski direkciji imajo možnost 6 delovnih dni s sedanjimi krediti do decembra t. l. Takrat bo treba ali delavce odpustiti, ali pa delati samo par dni na teden. Promet sploh ni bil dobljen, ter je situacija ta: Za plače nastavljenega osebja do konca tega proračunskega leta manjka 5.000.000 Din za draginske doklade temu osebju 8.000.000 in za delavstvo tega odeljenja (postajni in s kladišni delavci, zavirači, premikači itd.) tudi 3.000.000 skupno 11.000.000 Din. Ministrstvo in Generalna direkcija o naknadnih kreditih za promet nečeta nikdar slišati z izgovorom, da ima ljubljanska direkcija preveč prometnega osebja, ki ga je treba na vsaki način reducirati. Interesantno je, da je Centralna direkcija otvorila ljubljanski direkciji za prometni oddelek celo število mest (3218) a dala za plače in draginske doklade 8.000.000 Din premalo. Vselej tega direkcija sprova redukcijo in je že znižala urnine prometne delavstvu, ne sprejema nikakih novih delavcev, ne popolnjuje izpraznjenih mest nastavljenega osebja, vpletuje poslabšanje turnusov v postajni eksperimentalni službi, ter je tudi že postajateljke vseh srednjih postaj pritegnila k izvrševanju eksperimentalne prometne službe. Da je pri nižjem osebju še slabše, nam pač ni treba poudarjati. Skratka v področju ljubljanske direkcije torej v Sloveniji se po direktnem nalogu Generalne direkcije ima izvršiti redukcija prometnega osebja na 4.100, kakor je bilo v letu 1926 v Generalni direkciji in Ministrstvu določeno. Po točnem in rigoroznem normiranju je potrebno za promet po staležu meseca aprila 1927 4750 ljudi. Ker se pa s številom 4100 roden promet trajno brez prekomernega izkoriščanja prometnega osebja ne more vzdržati se namerava najprej sprovesti sledeče redukcije:

a) Odpravi se v vseh postajah z nepretrgano nočno službo izvzemši največji postaj (Ljubljana, Maribor, Zidani most, Rakak, itd.) dosedanja 12/24 urna služba kretinskega osebja ter uvede samo 16/24 urna in 24/24 služba.

b) Poveča delo vlakovnega osebja od 30% na 35% do 47% in skrti temu odgovarjajoči odmor v domicilnih postajah in izven njih.

c) Uvede se za vse neeksekutivne osebe na postajah z nočnim prometom brez izjeme povsod samo 24/24 urna služba.

d) Poveča službo v blagovnem ekspeditu iz 8 na 9 in do 10 ur dnevno.

e) Ukine brez izjeme vse mesečne odmore in zmanjša letne odmore po čl. 93 Zakona o prometnem osebju.

f) Zmanjša rezervno stanje za nadomeščanje bolnih, na vojaške vaje pozvanih uslužbencev itd. od 15 na 10%.

g) Pritegne k izvrševanju komercialne in računске službe izvzemši samo majhno število primerov povsod prometne in postajateljke.

In če to ne bi zadostovalo se namerava ukiniti nočni promet na strankah progah ter tudi zmanjšati število osebnih vlakov. Na ta način se hoče prihraniti do konca tega leta 11.000.000 Din. Priporočamo, da je povprečen odpadke osebja (odpusti, smrt etc.) mesečno okoli 25.

4. Po dobljenih informacijah je Ministrstvo za promet odvzelo režijske karte rodnim nastavljenega osebja pod pritiskom trgovskih in gospodarskih krogov, češ, da družinski člani nenastavljenega osebja verjijo ter delajo nelegalno konkurenco trgovstvu v naši državi. UJNZB je ustmeno in brzojavno s skhodov protestiralo takoj, ko je izšel predmetni odlok. Ker je bila za 16. junija 1927 sklicana anketa med zastopniki Ministrstva in zastopniki UJNZB se je to vprašanje odločilo do prve seje, na kateri se je dne 16. VI. 1927 ugotovilo, da je potrebna nova vloga, ki je bila 17. predložena in na katero je sedajvi gospod minister za promet, dne 23. junija s številko 14.233/27 od 29. junija dal odločitev. Gospod Minister na razpoloženju Anton Sušnik dobro pozna UJNZB. Vselej temu navajamo, da je v UJNZB okoli 4100 Slovencev, 10.000 Hrvatov in 10.000 Srbov železničarjev nerazumno brodarjev v Splitu, in na železnih je 68.000 železničarjev od tega 28.000 nastavljenec in 38.000 nenastavljenec. Situacija je torej za nenastavljenega osebja izven Slovenije bila še slabša, ker je tam povprečno še več nenastavljenega osebja nego v Sloveniji. Vprašanje režijskih kart vidi intervenciji UJNZB, ki je točno povedalo, kaj naj se popravi, in intervenciji zastopnikov SLS ni pravilno rešeno, ker se je s tem odlokom popravila krivica delno samo stalnim delavcem, ne pa dnevničarjem. Kanštatiramo, da se je veliko število delavstva, ki vrši službo nastavljenega osebja na sistemiziranih mestih prevedlo v dnevničarje ter se jih plača iz odgovarjajočih ličnih partij in pozicij. Za te intervencije UJNZB ni uspeła, o čemer se slovenska javnost in slovenski poslanci morejo točno informirati pri ljubljanski in drugih direkcijah.

5. Politična gonja na železnica v Sloveniji se je pričela z dnem kongresa inter-

nacionalnega Saveza železničarja Jugoslavije, balkanske konference in veseljavkega izleta v Ljubljani prve dni junija. Oblastni odbor je s posebnim komunikacijem takoj obvestil javnost o dejanskem stanju razmer na slovenskih železnicah in pozval slovenske železničarje k pameti. Hujskanje se je s strani internacionalne razredno politične borbeno organizacije nadaljevalo, in ako je vodstvo Saveza pričelo politično napadati SLS, ne zedena UJNZB nikakoli krivda. Ugotavljamo, da UJNZB nikdar ni nobene stranke bodisi te ali te barve napadalo. Ugotavljamo, da uredništvo »Slovenec« v zvezi prošnjam ni hotelo prinašati objav podpisanega Oblastnega odbora UJNZB. Ugotavljamo, da isto uredništvo »Slovenec« v komentarju shoda Saveza, z dne 13. t. m. v Mesnem domu v Ljubljani (Slovenec št. 55 od 14. VII. 1927), daje pouk tajniku Saveza sodruhu g. Juriju Stankotu ter mu očita nehvaležnost. Mi vprašamo vodstvo SLS javno, ali je krivo nepolitično narodno stanovsko strokovno društvo UJNZB, da so reprezentanti in poslanci SLS pomagali internacionalnemu Savezu železničarja Jugoslavije, njegovim posameznim funkcionarjem in članom, sedaj pa Savez in članstvo noče poznati honetosti in hvalečnosti? Ugotavljamo dalje, da Ministrstvo in Generalna direkcija zastopata etališe, da ima ljubljanska direkcija preveč osebja, predvsem nastavljenega osebja, ter da je potrebno izvršiti redukcijo za vsako ceno. Ta redukcija se vseh nezadostnih kreditov čisto točno vrši, kakor je opisano pod točko 3. Ugotavljamo, da so se urnine delavstvu znižale na podlagi takozvanih lokalnih razmer »po plačanih cenah«. Ugotavljamo, da so borze dela in inspekcije dela na zahtevo železniške uprave dale oficijelna poročila kakšne so povprečne meze delavstva v privatni industriji v posameznih krajih. Tudi se v odločujočih krogih Ministrstva za promet govori, da so gospodarski krogi zahtevali znižanje meze železniškega delavstva. Pripravljeni smo pred vsakim forumom dokazati, da je Oblastni odbor UJNZB Ljubljana odkritosrčno in pošteno nastopal proti tem nakanam ter je potem centralnega odbora obvestil vse v poštev prihajajoče faktorje, žal — brez uspeha. Nihče pa ne more in ne sme pričakovati še manj pa zahtevati od nepolitičnega narodno stanovskega društva ali pa od slovenskih železničarjev, da naj se isti dajo izkoristiti za strankarska barantanja in s tem sopomnajo popolnoma ubiti slovenske železničarje še moralno, ko je železniška uprava materialno iste tako že upostila.

Oblastni odbor UJNZB je prepričan, da so si slovenski železničarji za Slovenijo v vsakem oziru pridobili toliko zaslug ter neopobito v najtežjih časih dokazali svojo požrtvovalnost, da pač ne zaslužijo, da se jih pred volitvami hoče izgrajevati in kovati strankarsko politični kapital. Dejansko prete nove redukcije radi nezadostnih kreditov osebno v prometnem oddelku in s tem poslabšanje prometa. Ako slovenske politične

stranke mislijo, da je odpomoč možna samo v strankarsko političnem izigravanju in slepomisenju, potem ne smejo biti razžaljene, ako jim tega slovenski železničarji in vsa objektivna slovenska javnost ne morejo verjeti. Oblastni odbor UJNZB javno in odločno izjavlja, da so slovenski železničarji s svojim delom ob in po prevratu do danjšnjega dne pač zaslužili, da se z njimi odkritosrčno in dostojno postopa, zakar se bo Oblastni odbor Ljubljana ramo ob rami z ostalimi oblastnimi odbori in centralnim odborom UJNZB na podlagi svojih pravil boril naprej brez oziroma na momentane politične konstelacije in kalkulacije.

Za Oblastni odbor UJNZB Ljubljana:

Juh, s. r., predsednik. Zupan, s. r., I. podpredsednik. Potonik, s. r., II. podpredsednik. Vertanek, s. r., tajnik. Ponikvar, s. r., blagajnik. Deržić, s. r., centralni odbornik. Muraus, s. r., centralni odbornik.

Pred novim senzacionalnim procesom na Dunaju

Koncem avgusta bo imel Dunaj novo sodno senzacijo. Pred deželnim kazenskim sodiščem se bo vršila obravnava proti atentatorju na makedonska emigranta Ivanova in dr. Athanasova plesnemu mojstru Borisu Proševu. Za ta proces vlada na Dunaju že zdaj veliko zanimanje, ker je zelo verjetno, da pride med obravnavo do burnih političnih debat in prerekanih. 30 letni plesni mojster Prošev iz Sofije se bo zagovarjal radi poskušene umora in izsiljevanja.

Boris Prošev se je zadnja leta opetovano mudil na Dunaju, kjer je študiral moderne plesne, je izvršil 11. decembra atentat na dva makedonska emigranta, trgovca Slava Ivanova in zdravnika dr. Filipa Athanasova. Od dal je na nju več streliv iz revolverja, ki so pa težko ranili samo gospodinjko obeh Makedoncev Frančiško Horničkovo. Atentator je pristal avtonomistične stranke, ki se je izneverila svojemu prvotnemu programu in deluje zdaj za priključitev Makedonije k Bolgariji. Ivanov in Athanasov pa pripadata federativni stranki, ki deluje za avtonomijo Makedonije in federativno balkansko zvezo. Atentat Borisa Proševa ima isto politično ozadje, kakor znani atentat v loži dunajskega dvornega gledališča. Prvotno so hoteli dunajske oblasti postaviti Proševa pred poroto, pozneje je bila pa obtožnica v toliko izpremenjena, da pride atentator pred kazenski senat.

Originalne barve,

matrice (koze) voščen papir za Gestetner Cyclostid, specialni papir za razmnoževanje, se dobi vedno in najceneje pri

Lud. Baraga, Ljubljana, Selenburgova 6-1 Telefon 2980

Vajenec
se sprejme iz ljubljanske okolice. Al. Brecljnik, sedlarska delavnica, Ljubljana. Gospo. svetska cesta 18. 1737

Iščemo
tvorniški objekt
za industrijo

lesnih predmetov. Objekt naj ima pokrit prostor z vsaj 1000 kvadratnih metrov površine ter zemljišča vsaj tri orale z industrijskim tirom. Prednost imajo objekti v kraju, kjer je kaj hrastovine, in možnost, da se od kakor že obstoječe industrije dobavi električna moč. Sprejemajo se tudi porudbe iz obstoječih industrij, ki bi hotele uvesti še eno lukrativno produkcijo, za katero ni potreben nikak kapital, ker bi se ta prinesel v podjetje istakako kakor tudi prvotni stroji. Podrobne ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod št. 1721.

STAMPILJE
etikete
SITAR & SVETEK
Ljubljana
S. Petra c. 3

Najnovejši opohalni izum
petrolejska plinska svetiljka,
»AIDA« z Antovo žarnico

200-500
svet. moči
Krasna bela svet.
Neznatna poraba petroleja
Sveel kakor elektrika
»AIDA«

se rabi za razsvetljavo prodajalnic,
uradov, gostilnic, šol, cerkev, dvor.
pr. vrtov itd. »AIDA« je prikladna za najmanjše in največje prostore. — Zahtevajte prospekt!
Glavno skladišče za SHS ima elektrorazsvetljiva firma

SVARC & drug
ZAGREB
»Preradovičeva« ulica
— Iščemo zaupne zastopnike —
— Zahtevajte takoj prospekte! —

Spominjajte se Tabora!

Psa bernhardinca
dva meseca starega, prodam. Čeh. Rožna dolina. 1741

Spalna oprava
nova, iz trdega lesa, politirana, poceni napravljen pri mizarju Velkavrh. Krakovska ulica št. 7. Naročila in popravila se sprejemajo. 1734

Okna
hišna in trgovska vrata, polknice, steklene stene itd., dobro ohranjeno, poceni napravljen — Ljubljana, Prečna ulica št. 4. 1732

Poročiti
se želi Dunajčan z visokim imenom. Sifra: »Gegenleistung 5024« na M. Dukes Nachf. A. G., Wien I., Wollzeile 16. 1735

Učenko
pridno, pošteno, sprejemam takoj v galanterijsko trgovino. Naslov v upravi »Slov. Nar.« 1742

Zastopnike
in zastopnice za prodaja srečk na obroke išče Bančna poslovnaica Bezjak, Maribor, Gosposka ulica 25. 77/L

Strojepisni pouk
med počitnicami se vrši vsak dan od 6. do 9. ure zvečer. Začetek 2. avgusta. Vpisovanje 1. avgusta. Christofor zavod, Domobranska cesta 7/L. 1690

»Hipnotizem, sugestije, conétizem.«
Poljudno znanstvena razprava. Praktična navodila Poučno in zanimivo! Cena Din 28.— fco. »Veda in znanost«, Celje, Razlagova 8/L. 1610

Lokal ozir. delavnico
v novo zgrajeni hiši, za vsako obrt pripravno, z električno razsvetljavo, na najpomembnejši točki na Glincah pri Ljubljani, oddam s 1. avgustom t. l. v najem. Nadaljna pojasnila daje Ivan Zorko, ključavničarski mojster, Glinca. 1733

Restavracijo
pod »Skalco«
Mestni trg št. 11 bom z dnem 15. avgusta oddal strokovnemu restavratu ter bom radi tega od danes dalje točil vso zalogo prvotnega vina iz vinogradov kneza Windischgratza po izredno nizkih cenah. Kdor želi dobro in poceni vino piti — mora čim večkrat »Pod skalco« priti. 1740

Vezilja
(štikarica), 'i je zmožna počevati vezanje na šivalnem stroju, se išče. Pismente ponudbe na upravo »Slov. Nar.« pod »vestna 1704«. 1704

Samostojen mesar
najlepših let, ki je v mesarski in prekajevalski stroki popolnoma zmožen, išče mesta poslovanja pri kakem večjem podjetju mesarske obrti. Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 1743

Srečke
II. razreda državne razredne loto rje prepuščamo subkolekteriem, eventualno v komisijko prodajo po najpogostejših pogojih. Vprašanja na Jugomosse, Zagreb, Zrinjevac 20 pod »Subkolektor«. 1720

Kemična pralnica in barvanje oblek
v najrazličnejših barvah izv. šuje dela v najkrajšem času pri najnižjih cenah.

Anton Boc, Ljubljana.
Selenburgova ulica 6/L
- Tovarna: Vič-Glinca.

STAMPILJE
ETIKETE
ANT. ČERNE
Ljubljana
Kongresni trg

Vsem fotoamaterjem!
Gasliht
bromidni
papir

RAJAE
originalni samotonu-
joči papir posebno an-
gleške kakovosti in znamke.
Poskusite, pa se boste zagotovo tudi Vi uvrstili med navdušene pristaše te znamke.
Zahtevajte od svojih trgovcev s foto-potrebščini obširne brošure.

„Autona“
originalni samotonu-
joči papir posebno an-
gleške kakovosti in znamke.
Poskusite, pa se boste zagotovo tudi Vi uvrstili med navdušene pristaše te znamke.
Zahtevajte od svojih trgovcev s foto-potrebščini obširne brošure.

POLIR
za konstrukcije iz armiranega betona se išče za Sušak. Nastop službe takoj. Delo traja več mesecev. Ponudbe naslovite na »BETON« gradjevno i plovdbeno preduzeče Split.

LOKOMOBILI
MOTORI
GATERI
Brača FISCHER
ZAGREB, Pantovčak 1b.

FRANC PALME, Ljubljana - Celje
je prevzel
glavno zastopstvo in zaloge tovarov
M. Gavrilovića sinovi d.d. Petrinja
in
TVORNIC ZLATOROG - MARIBOR

Vsem fotoamaterjem!
Gasliht
bromidni
papir

RAJAE
originalni samotonu-
joči papir posebno an-
gleške kakovosti in znamke.
Poskusite, pa se boste zagotovo tudi Vi uvrstili med navdušene pristaše te znamke.
Zahtevajte od svojih trgovcev s foto-potrebščini obširne brošure.

„Autona“
originalni samotonu-
joči papir posebno an-
gleške kakovosti in znamke.
Poskusite, pa se boste zagotovo tudi Vi uvrstili med navdušene pristaše te znamke.
Zahtevajte od svojih trgovcev s foto-potrebščini obširne brošure.

TOVARNA PERILA
TRIGLAV
LJUBLJANA, Kolodvorska ul. 8
nasproti hotela Štrukelj.
PRIPOROČA
veliko izbero moškega perila po konkurenčnih cenah! — Izdeluje se tudi po naročilu.

SVETUJEMO VAM
da si naročite
„PUCH“ KOLO
ki je najboljši!
Dobi se po solidni ceni in
tudi na obroke le pri trdki!
IGN. VOK, LJUBLJANA.
Tavčarjeva ulica šte. 7.

Zastore, posteljna pregrinjala
perilo, monograme, obleke i. dr.
veze najfinije in najceneje
mehanično umetno vezanje
Matek & Mikeš
Ljubljana, Da Imatinova ulica 13
Entlanje, ažuriranje, predtis-
kanje ženskih ročnih del za trgo-
vino, šolo in dom.

Sportniki, zahtevajte povsod svojo najboljšo znamko
SIR

„ORCO“
Zastopstvo:
Fr. Srdar & Co., Zagreb, Gljue Deželica Prilaz 79.

Kupujte novinarske srečke!

POTREBUJEMO

za tvornico T. & A. Bata. Zlin. Češkoslovaška,
nezaspanih mladeničev. okretnih. dostojnih, od
poštenih staršev. z dobrimi šolskimi izpričevali.

Izobrazili jih bomo:

za strokovnjake čevljarских proizvodov,

za moderno izdelavo obutve,

za dobre trgovce in dobre podjetnike.

Prednost imajo otroci čevljarских rodbin.

Ponudbe sprejemajo vse podružnice

Bata

MALINE

kupuje vsako množino tudi cele vagone trdka
„**ALKO**“ družba z. o. z.
oddelek brezalkoholne pijače Ljubljana, Kolize

Po znižani ceni.

Dvokolesa, motorji, vsakovrni
otroški vozički, nameštni deli
pneumatika. Poseben oddelek
popolno popravilo, emajliranje in
prodaja na obroke. — Ceniki franco.

Jrribuna F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov
LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4 45 L

Mladi pes

volčje pasme se tako prodaja
sv. Petra cesta 81. 1729

Stanovanje in hrano

Iščem v Ljubljani za svoja dva
otroka, in 9 let stara. V poštev
prihajajo samo boljše rodbine,
prednosti pa imajo vpokojeni učni
telji. Ponudbe pod „Takoj 1724“
na upr. Slov. Naroda.

Kupimo

sledeče knjige — tudi rabljene:
Irije mušketirji.
Dvajset let pozneje.
Deset let pozneje.
Jugoslav. knjigarna v Ljubljani.
1728

Kyffhäuser Technikum FRANKENHAUSEN

(Nemčija, 22.)
iz. 4014 za strojno in avtomatsko
gradnjo Elektrotehnični
posebni oddelek za poročila
in serotekniko.

Najstarejša slovenska pleskar-
ska in ličarska delavnica

Ivan Bricelj, Ljubljana,
Dunajska cesta 15 in Go-
spodarska cesta 2 (dvorišče
kavarne „Evropa“).
Se priporoča. — Izvršitev toč-
na, cene zmerno. 72/L

Inserirate v „Slovenskem Narodu“

Najboljša v materialu in konstrukciji so:
kolesa, šivalni stroji
URANIA PISALNI stroji ter švicarski PLE-
TILNI stroji DUBIED.

Najlepše opreme, samo pri
Josip Petelincu
v Ljubljani

blizu Prešernovega spomenika ob
— vodi. — telefon 2913
vzdržne cene. — Tudi na mesečna odplačila

Klišeeje

vseh vrst, črtne in avtotipije, izdeluje po predloženih risbah,
peropisih ali slikah za navaden tisk ali za finejšo izvedbo
v eni ali več barvah točno po naročilu in v najkrajšem času

Jugografika, tiskovna in založna družba z. o. z.
v Ljubljani, Sv. Petra nasip 23

I. Stjepušin

ZAGREB, Jurjevska 57
priporoča najboljšo
tambure, žice, škole,
partiture, ostale po-
trebitve za
sva glasbala.
Odlikovan na
pariskoj izložbi
Cjenici franco.

L. Mikuš
Ljubljana,
Mestni trg 15
priporoča svojo za-
poslovanje in
sodelovanje ter spre-
jemajočih petic.

Področja v izvršitvi in solidno

Francoska linija (French Line)

Cie. Gle. HAVRE-NEWYORK samo 5 1/2 dn
Transatlantique čez morje

Dobra hrana in pijača brezplačno

Cie. Chargeurs Réunis, Sud-Atlantique, Trans-
ports Maritimes za severno in južno Ameriko
z ekspres parniki, kateri vozijo vsak teden iz
Havre, Bordeaux in Marsilije v Argentino,
Uruguay, Chile, Avstralijo in Kanado.

Tozadovna pojasnila daje brezplačno zastopnik
Ivan Kraker, Ljubljana
Kolodvorska ulica 35

ZADRUŽNA HRANILNICA

reg. pos. in gosp. zadruga z o. z. v LJUBLJANI.

Podeljuje vsakovrtno kredite, eskomтира menice, inka-
sira fakture ter izvršuje razen deviznih in valutnih vse
v bančno stroko spadajoče posle

Sprejema hranilne vloge na knjižice ali v tekočem
računu ter jih obrestuje po dogovoru najugodnejše.

Kot pooblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije
vodi poseben oddelek za njih prodajo, poleg tega prodaja
tudi srečke Ratne štete na obroke pod zelo ugodnimi pogoji